БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 79 (11065) | 1966 оной апрелиин 3, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Совет арад манай партиие өөрынгөө ударидагша, хүтэлбэрилэгшэ, бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ гэжэ тоолоно. Партиин гадаадыншье, дотоодыншье политика эгээл тон зүб политика мүн, совет арадые хүтэлжэ ябаһан партиин зам харгы эгээл зүб ленинскэ харгы мүн гэжэ бодото дээрээ этигэн үнэншэһэн, үдэр бүхэндэ үнэншэжэшье байна.

(КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй элидхэлһээ).

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунис партиин ээлжээтэ XXIII съезд апрелиин 1-дэ Москвада, Кремлиин Съезднүүдэй ордон худэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые съезд зүбшэн хэлсэнэ.

Нүхэд: К. К. НИКОЛАЕВ—КПСС-эй Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь, В. В. ГРИШИН — ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ, З. П. ПУХОВА — Ивановска ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын бүд нэхэгшэ (Ивановска парторганизаци), М. А. ШОЛОХОВ — уран зохёолшо (Ростовско парторганизаци) үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, гадаадын оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд: нүхэд — ЦОЙ ЕН ГЕН — Корейн ажалай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, түрүүлэгшын орлогшо, ЮМЖАГИЙН ЦЕДЕНБАЛ — Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь съездые амаршалаа.

Һүүлээрнь, КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ нүхэд: В. Ю. АХУНДОВ— Азербайджанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, В. И. ВОРОТНИКОВ — Косиорой нэрэмжэтэ 1-дэхи шахтын комплексно бригадын бригадир (Луганска парторганизаци), Б. ОВЕЗОВ — Туркменистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь хабаадаа.

Нүхэр НГУЕН ТХИ БИНИИН — Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын Центральна Комитедэй гэшүүнэй трибунын дэргэдэ ерэхэдэ делегадууд, айлшад тэрэниие халуунаар угтаа. Американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү баатарлиг тэмсэл хэжэ байһан Урда Вьетнамай арадай зүгһөө энэ эхэнэр съездын делегадуудта амаршалгын үгөөр хандаа, КПСС-эй XXIII съезддэ Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын Центральна Комитедэй Президиумэй түрүүлэгшэ доктор НГУЕН ХЫУ ТХО гэгшын эльгээһэн телеграммые уншаа.

Тэмсэжэ байгаа Урда Вьетнамай арадай болон Советскэ Союзай арадуудай һанал нэгэдэлгын болон бата бэхи хани барисаанай тэмдэг болгон нүхэр Нгуен Тхи Бинь съездын президиумдэ туг барюулаа.

Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын делегацида хандан баатар-город Москвагай хүдэлмэришэд болон бүхы ажалшадай зүгһөө съездын делегат Москвагай алюминивэ холисонуудай заводой хүдэлмэришэн И. Д. ГРЕШНЕВ халуун үгэ хэлээ. В. И. Ленинэй портредтэй тугые нүхэр Нгуен Тхи Биньдэ тэрэ дамжуулан үгөө.

Нүхэр Нгуен Тхи Бинь амаршалгын болон бэлэгэй түлөө москвагайхидта халуун баясхалан хүргөө, шэнэ амжалтануудые түйлахыень тэдэндэ хүсөө.

⁂

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үдэшын заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдэбэ.

Нүхэд: М. В. КЕЛДЫШ — СССР-эй Наукануудай академиин президент, Р. Я. МАЛИНОВСКИЙ — СССР-эй Оборонын министр, И. И. БОДЮЛ — Молдавиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань, делегадууд болон айлшадай зүгһөө хани халуунаар угтагдан, гадаадын оронуудай коммунис партинуудай түлөөлэгшэд: нүхэд — Александр РАНКОВИЧ—Югославиин Коммунистнуудай союзай Центральна Комитедэй гүйсэдкомой гэшүүн, ЦК-гай секретарь, Луис КОРВАЛАН — Чилиин коммунис партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь съездые амаршалһан байна.

Пионернүүдэй горнын абяан зэдэлнэ. Зал соо һүүгшадай альга ташалган доро эдир пионернүүд орожо ерэнэ. Ленинскэ халаан болошо пионернүүдэй делегадууд, айлшад хүл дээрээ бодон зогсожо угтаа. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезддэ пионернүүд амаршалгын үгөөр хандаһан байна.

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

Мартын 31-нэй үдэшын заседани

...СКВА, апрелиин 1. (ТАСС). ...эй үдэшын заседани дээрэ ...Воронов түрүүлэгшээр һууба. ...й Хүдөө ажахын министр Мацкевичтэ үгэ үгөө.

Хүдөө ажахыгаа ... хүгжөөлгэ ...табан жэлэй гол зорилгонуу...гэн болоно. Тус ажахын та...и гээгдэлгын хэр түргэнөөр ...баргадаһанһаань промышленнос...олохон һалбаринуудай амжал...аар хүгжэлгэ, ороной баялигай ...а, совет хүнүүдэй ажала бай...добжэлтэ дүлдыдаха байна. ...и ушарһаа манай парти хүдөө ...и асуудалнуудта ехэ анхарал...о хандана, урагшагүйдэлгын ...аануудые элирүүлһэн, хүдөө ...гаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ ...нүүдые абаһан байна.

...СС-эй ЦК-гай мартын Пленум ...тодорхойлогдон хараалагдаһан ...ическа, эмхидхэлэй хэмжээ...и программа, колхозууд болон ...уудай материально-техническа ...е богонихон болзор соо бэхи...гэ хүдөөдэхи байдалые һайн та...шэнь хубилгаа. Үнгэрэгшэ ...сатай уларилай тон муу бай...һаань, хүдөө ажахын бүхы ...ин хэзээ (хэзээнэйхиһээ ехээр ...и. 55 миллиард түхэригһөө дээ...олоһон байгаа.

...о тарияанай талаар оронойн...эрэглэмжые хангахын тула ...жэлэй эсэс тээшэ тэрэнэй бү...асые жэл соо 180 миллион ...о хүргэхэ, тайлбарилан хэлэ...ектар бүриин ургасые 4—5 ...ерһээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ .... Энэ зорилгын дүүргэгдэхэ, ...мартын Пленумэй тодорхой...хараалһан экономическа, эм...эй хэмжээнүүд хангагдаха, аг...ин эрдэм ухаанай заабари... орон доторхи олохон совхо...колхозуудай дүй дүршэл бодото ...бэелүүлэгдэхэ болоно.

...зорилгоёо дүүргэлтэ болгохын ...газар эдлэлгын агрономическа ...хангаха зорилгоор хоёр-гур...жэлэй турша соо зохихо хэм...дые абаха, бүхы колхозууд, ...удта севооборотнуудые һэргээ...али шэнээр эрхилхэ, тэдэниие ...нүүдтэ даалгажа үгэхэ шуха...

...нютагай онсо өөрэ илгаада ...ан газарай хүрьһэ элдүү...о. район бүхэндэ таарахаар ...урэһэнүүдэй страховой, дам...алдаг фонднуудые бии болгохо, ...ан үтэгжүүлгын, тарилганүү...амгаалха хэдэ хэдэн арганүү...эрэглэлтын гүрим тогтоохо гээ...оһо таряа ургуулан абалгын ...гидо, газар таряалан эрхилэл...шанар улам һайжаруулгада ха... гол зүйлнүүд болоно.

...ажалай ашаг шэмэ бүри ехээр ...н хэрэг тэжээл элбэгжүүлгэ...ээ түлэбтөө дүлдыдаха байна. ...янзын тэжээлнүүдые хэрэглэ...ажалэй гаргагдасые нилээд ...о болохо. Мал ажалай ашаг ...е ехээр абадаг болохын, өөрынь ...э хямдаруулхын тула хүсэд ...холимол тэжээл үйлэдбэрилгые ...оо 30 миллион тоннаһоо бага ...болгохо, тэрэнэй шанарые эрид ...улха шухала. Холимол тэ...белок ба бусад шухала зүйлнүүдые арьбадхалга селекционернүүдэй хүдэлмэриин амжалтаһаа, тарилгаһа үргэдхэлгэһөө, наран сэсэгэй, соёын, олон жэлэй ногоонуудай ургасые дээшэлүүлгэһээ дүлдыдаха байна. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ һаяхан тогтоогдоһон Микробиологиин промышленностиин управлени энэ зорилго шиидхэхэ болоно.

Манайда айхабтар ехэ сабшалан бии. Энэмнай холимол тэжээлэй шухала зүйлые—үбһэнэй, талха бүйлүүлгын барагдашагүй ехэ арга боломжо хангаха байна. Колхозууд, совхозуудта техникын ехээр үгтэдэг болоһонтой дашарамдуулан, тэдэниие хэрэглэлгын шанар һайжаруулха шухала байна. Элдэб янзын заһабари хэхээр түхеэрэлгэнүүдтэй мастерскойнуудые колхоз, совхоз бүхэндэ бии болгохо хэрэгтэй. Техникэ хэрэглэлгын талаар тохёолдоһон дутуу дунданууды зайсуулха, ремонт хэдэг бааза бэхижүүлхэ хэмжээнүүд мүнөө абтажа байнхай.

Манайда минеральна үтэгжүүлгэ ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. Тиигэбэшье химическэ промышленность даабаринуудаа үшөөл хүсэд дүүргэнэгүй. Үтэгжүүлгын шанар муу, үнэнь ехэ болодог байна. Машина бүтээгшэд, химигүүд табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээтэй продукци колхозууд, совхозуудта хаһа саг соонь, бүрин хүсэдөөр үгэхын тула өөһэдһөөнь дүлдыдаха бүхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Үтэгжүүлгын шанар тушаа анхарал онсолон хандуулхыень гүйнабди. Манай колхозууд, совхозууд американска фермерэйхиһээ үлүү хүсэтэй, оньһон нарин машинануудые абаха зэргэтэй. Манай колхозууд, совхозуудай олохон янзын продукцинь дэлхэйн стандартһаа дээшээ байдаг гэжэ министр хэлэбэ. Саратовай ба Кубаниин шэнииисэнүүд итальянска суута спагеттиһээ үлүү һайн талхаар бариһан зүйлнүүдые хэрэглэхэ арга манда олгоно. Херсоной ба Молдавиин помидорнууд, Мелитополиин черешни, Узбегэй виноград ба каракуль, вологодско ба прибалтийска сыр болон тоһон хамагһаа һайн байдаг. Гэхэ зуура, бирагүйшэг шапартай товарнууд заримдаа худалдаа наймаанда ородог ушар бии. Энэнь юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, зарим хүдэлмэрилэгшэд—амһартануудые бүтээлгэхэ, тусхай транспорт бии болгохо, продукци хаһа саг соонь буйлуулха ба хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ ёһотой хүнүүд—дааһан хэрэгээ муугаар дүүргэдэг байна. Продукци хаһа саг соонь тушаан абалгын түлөө сэлэдхэлшэдэй; промышленна предприятинуудай харюусалгые бага болгоһон, тэгшэ эрхэгүй договорнуудые баталһан ушар ходо үзэгдэдэг.

Хүдөө ажахыгаа тааралдуулан түсэблэхэ гээшэ колхозууд, совхозуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ ехэ удха шанартай. Продукци худалдалтын талаар колхозууд, совхозуудта даалгабари үгэхын хажуугаар, тэдэниие хүдэлмэриин хүсөөр, мүнгөөр, материалаар хангаха шухала. Тиихэтэеэ хамта гэр байра, культурно-ажаһуудалай, худалдаа наймаанай эмхи зургаанай, һургуулинууд, больницанууд болон харгын барилгада хэрэгтэй һомололгонуудые таарууугаар түсэблэхэ хэрэгтэй. Эдэнь арадай ажахын бүхы һалбаринуудые таару зохидоор хүгжөөлгэдэ, хүдөө нютагуудай ба хото городуудай ажалшадай ажабайдалай хэм хэмжээе дүтэрхы болголгодо туһа хүргэхэ болоно гэжэ нүхэр Мацкевич хэлэбэ.

— Советскэ Союзай Коммунис парти, тэрэнэй Центральна Комитет орон дотороо коммунизм байгуулха түүхэтэ зорилгонуудые тоосоото. Үе соо амжалтатайгаар шиидхээ гэжэ ехэ баярай мэдэрэлтэйгээр тэмдэглэхые хүсэгдэнэ,—гэжэ партиин Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь **З. Н. Нуриев** съезд дээрэ мэдүүлбэ.

Манай делегаци партиин Уставта хубилалта оруулха гэһэн дурадхалые дэмжэнэ. ЦК-гай Президиумэй орондо Политбюро тогтообол, партиин энэ хүтэлбэрилхы органой удха шэнжые бүри хүсэд дүүрэнээр элирхэйлхэ һэн. ЦК-гай Генеральна секретариин тушаал дахинаа бии болгохо дурадхалые манай делегаци мүн лэ нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ.

Арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбөө Башкирай дүүргэһэн дүнгүүд тухай элидхэлдэ тодорхойгоор хэлэһэн байна. Промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн 122 процентээр нэмээ. Химическэ, нефтехимическэ промышленность алангаяа хурдан түргэнөөр хүгжөөд, эдэнэй бүтээн таргадаг продукцинь хэдэ дахин нэмээ. Манай республика Советскэ Союзай гансашье нефтиин талаар бэшэ, мүн химическэ индустриин гол центрнүүдэй нэгэн болонхой. Хүдөө ажахымнай нилээд хүгжөө.

Эдэ баримтанууд манай партиин ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын бэелүүлэгдэжэ байһанай эли тодо тэрэшэ жэшээ болоно гэжэ онсолон тэмдэглэбэ.

Нүхэр Нуриев республика дотор тохёолдоһон бэрхэшээлнүүд, шиидхэгдээгүй асуудал тухай хэлээ. Шэнэ хүсэнүүдые удаан ашаглалгада оруулдаг, үйлэдбэриин эршэ хүсэ түргэдхэхын, тэрэнэй экономическа талые һайжаруулхын тула шэнэ техникын арга боломжые дутамагаар хэрэглэдэг ябадал промышленностиин хүдэлмэридэхи горитойхоп дутуу зүйл болоно. Капитальна барилгын хэрэгтэншье горитой дутуу дунданууд бии. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургалтынь темпыешье хангалтатай гэхээр бэшэ. Худалдаа наймаа эмхидхэлгын, хүн зониие медицинскэ, ажаһуудалай талаарнь хангалгын хэрэгтэ үшөөл олохон дутуу дунданууд бии байһаар. Областной партийна организаци дутуу дунданаа зайсуулхын тула шухала бүхы хэмжээнүүдые абаха байха.

Шэнэ табан жэлэй туршада Башкирай промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 60—70 тухай процентээр нэмэхэ. Хүдөө ажахын талаар гол анхаралаа ороохо таряа ургуулан абалгые улам ехэ болгохо хэрэгтэ хандуулхабди.

Нүхэр Нуриев түүхэй эдүүдэй нөөсэ баялигые бодомжотой һайнаар хэрэглэхые дурадхаба. Химическэ промышленностиин шухала хэрэгсэл болодог углевородуудые үйлэдбэрилхэ шухала тухайда тэмдэглээ. Манай һанамжын ёһоор, углеводородой зүйлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ холын хараата түсэб харьяата министерствонуудтай хамта зохёохыень СССР-эй Госпланда даалгабал һайн байгаа. Тэрэшэлэн сулгы сэбэр металл болбосоруулжа абахын тула Башкирай түмэрэй рудые зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ мүн лэ шухала байна.

— Башкирай арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб дүүргэгдэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэгдэхэ байха гэжэ манай делегаци республикынгаа коммунистнуудай, бүхы ажалшадай үмэнэһөө партиин XXIII съездые найдуулна,—гэжэ нүхэр Нуриев хэлэбэ.

Киевскэ областиин Мироновско районой Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **А. Г. Бузницкий** съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй хараалһан программын бодото дээрээ хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһыень өөрынгөө колхозой жэшээ дээрэһээ элирхэйлэн харуулба. Материальна урмашалалай ехэ болоһон, түсэблэлгын талаар үүсхэл гаргаха арга боломжо колхозуудта олгоһон, материально-техническэ хангалгын һайжарһан ушар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ехэ дэбжэлтэ үүсхээ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ. Колхознигууд бүри һайнаар ажалладаг, ургаса дээшэлүүлхэ арга боломжоёо ехэ үрэтэйгөөр хэрэглэдэг, мал ажалай ашаг шэмые, ажахын олзые дээшэлүүлхэ нөөсэ арга боломжонуудаа бүри һайнаар хэрэглэдэг болоо.

Манай колхоз орооһото ургамалнуудай гектар бүриһөө дундажэшээгээр 37,3 центнер, харин 843 гектар талмайтай намарай шэниисын—44,4 центнер ургаса абаа. 1965 ондо саахарай свёклын гектар бүриин ургаса 402 центнер болоһон байна. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 600 центнер һүн һаагдаа.

Мартын Пленумһээ хойшо элдэб янзын машинануудые олоор абадаг болообди. Гэхэ зуура, тэдэнэй заримайнь шанар ба бүтээсэ үшөөл бага байна. Энэ ушар свёкло хүряадаг, хартаабха хүряадаг комбайнуудта түбхын түрүүн хамаадаха. Промышленностьмнай газарай хүрьһэндэ үтэгжүүлгэ тараан нэбтэрүүлхэ, мал ажалдахи хүндэ хүдэлмэри үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха машинануудые үсөөнөөр бүтээн гаргана. Промышленностиин үйлэдбэрилэн гаргадаг үтэгжүүлгэнүүдэй үрэнь үшөөл дутамаг байна гэжэ нүхэр Бузницкий тэмдэглэбэ.

Залуу үеын таряашадые хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала зорилго болоно. Түрэлхидэйнгөө, ахапарайнгаа, эгэшэнэрэйнгээ ажалайнь гүрэн түрын ехэ удха шанартай байһые залуу колхозник бүхэн ойлгон мэдэрхэ ёһотой. Жэшээлэн хэлэбэл, ахынгаа ямар ехэ хүндэтэйгөөр пенсидэ гарахыень харахадаа, арад зондо колхозно ажалай али тухай һайн һайхан аша туһа хүргэдэг байһые залуу һаалишан мэдэрнэ.

Съезд дээрэ юун тухай хэлэхэеэ бодожо үзэһэн байнаб. Колхознигуудые пенсеэр хангалгын асуудалаар хэдэ хэдэн дурадхалнуудые оруулха гэһэн байгааб. Теэд КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл шагнахадам, минии һанаһан бүхы юумэнүүд хараада абтанхай байба гэжэ нүхэр Бузницкий үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Хүдөө ажахын артелиин шэнэ Уставай проект зохёохо комисси байгуулха тухай, энэ шухала документ баталха зэргэтэй Колхознигуудай бүхэсоюзна III съездые энэ жэлэй һүүл багта зарлаха тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые колхознигууд ехэ баяртайгаар угтаа. Колхозно-кооперативна зургаануудые бии болгобол, колхозно демократиие улам бэхижүүлгэдэ, колхозууд хоорондын үйлэдбэриин харилсаа холбоо үргэдхэлгэдэ, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ туһа хүргэхэ байха гэжэ нүхэр Бузницкий тоолоно.

Италиин Коммунис партиин генеральна секретарь нүхэр **Луиджи Лонго** делегадуудай зүгһөө халуунаар угтагдан, Италиин коммунистнуудай, хүдэлмэришэд, таряашад болон демократуудай үмэнэһөө КПСС-эй XXIII съезддэ аха дүүгэй халуун амаршалга хүргэбэ. Манай ороной ажалшад танай съездын хүдэлмэриие тон ехэ һонирхолтойгоор адаглан хаража байна гэжэ оратор хэлэбэ. Энэ съездын шиидхэбэринүүд амгалан байдалай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ социализмын саашадаа дэлгэрэн мандахын түлөө тэмсэлдэ ехэ туһа хүргэхэ байха гэжэ манай ороной ажалшад мэдэнэ.

Вьетнамдахи дайе болюулхын, амгалан тайбан байдал сахихын түлөө бүхы тэмсэлшэдые, амгалан ёһоор зэргэ оршолгын үндэһөөр улсхоорондын шэнэ харилсаануудай бататажан мандахын түлөө, арадуудые дайнһаа, уласхалэнгһөө, империализмһаа сүлөөрүүлхын түлөө бүхы тэмсэлшэдые нэгэдүүлхын түлөө тэмсэл Итали дотороо эмхидхэнэбди. Италиингаа Америкын Холбоото Штадуудай мэдэлһээ гаража хахасахын түлөө тэмсэнэбди. Баруун Германиие атомна зэбсэгтэй болголгодо эсэргүүсэхын, Европодохи зэбсэгүүдые хорооходын түлөө, бии байгаа сэрэгэй бүлэглэлнүүдые усадхахын, хамтаараа аюулгүй байдал хангаха договор баталхын түлөө тэмсэхыень хүсэнэбди.

Эдэ үг зорилгонуудай түлөө тэмсэл бүхы Европодо дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой. Европын хүдэлмэришэдэй хүдэлөөн, демократическа хүсэнүүд тус бүриингөө бэеэ даанги байдалые хүндэлэн, өөһэдынгөө ябуулга болон тэмсэлые таарулан эмхидхэхэ ёһотой байна. Экономическа, политическэ ажабайдалай, Европын ерээдүйн байдалай бүхы асуудалнуудаар демократическа, түрүү үзэл бодолтой бүхы хүсэнүүдэй хоорондын хани харилсаан, үгээ ойлголсолгын хүгжөөгдэхөөр ябуулга хэхэ һанамжатайбди.

Социалис оронуудай хабаадалгагүйгөөр Европодохи нүлөөтэй һайн харилсаа холбооной политикын бэелүүлэгдэжэ шадагдахагүйнь элитэ. Эдэ оронууд хүгжэлтын шэнэ, бүри түгэс һайн, дээдэ шатада оронхой. Тиимэл ушарһаа ерэхэ табан жэл соо Советскэ Союзай баримталха хараа бодол, бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлон тайлбарилһан нүхэр Брежневэй элидхэлые угаа ехэтэ һонирхон шагнабабди.

Энэ элидхэлһээ харахада, танай өөһэдын элирүүлһэн бэрхэшээлнүүдэй, дутуу дундануудай бии байбашье, совет экономико эдэ жэлнүүдэй турша соо хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэһэн, гол капиталис оронуудтай мүрысэхэ ехэ арга боломжонуудые хангаһан байна. Шэнэ табан жэлэй түсэб предприятинуудай бэеэ даалгые, хүн бүхэнэй үүсхэл гаргалгые үргэдхэһэнэй үндэһөөр экономическа хүтэлбэриин онол аргануудые улам нарижуулха шэнэ, бүри зоримгой зорилгонуудые хараална. Манай һанамжын ёһоор, энэ ушар социализмын сүртал бодолдо шэнэ хүсэ хангаха байна.

Социалис хубилалтануудые хэхэ эрилтэ Итали доторшье зайлашагүй, ехээр шухалашалан табигдана гэжэ нүхэр Лонго хэлэбэ. КПСС-эй XX съездын хараа бодолые үндэһэ болгон, социализм байгуулха өөрын зам тодорхойлхо зорилго парти бүхэнэй урда гаранхай гэжэ онсолон тэмдэглэбэ. Италида таарахаар эрхэ байдалда хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, дунда шадалтай зоной хоорондын холбоо барисаа байгуулха, тиин хаа хаанагүй демократи ходоодоо үргэдхэхын, баяжуулхын түлөө тэмсэһэнэй үндэһөөр, социализмын талада арад зоной нилээд олонхиие татаха политика ИКП нүхэр Тольяттиин хүтэлбэри доро зохёоһон байгаа.

Манай партиин түйлаһан хүсэн, үгэн олон зоной дундахи нүлөөн

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

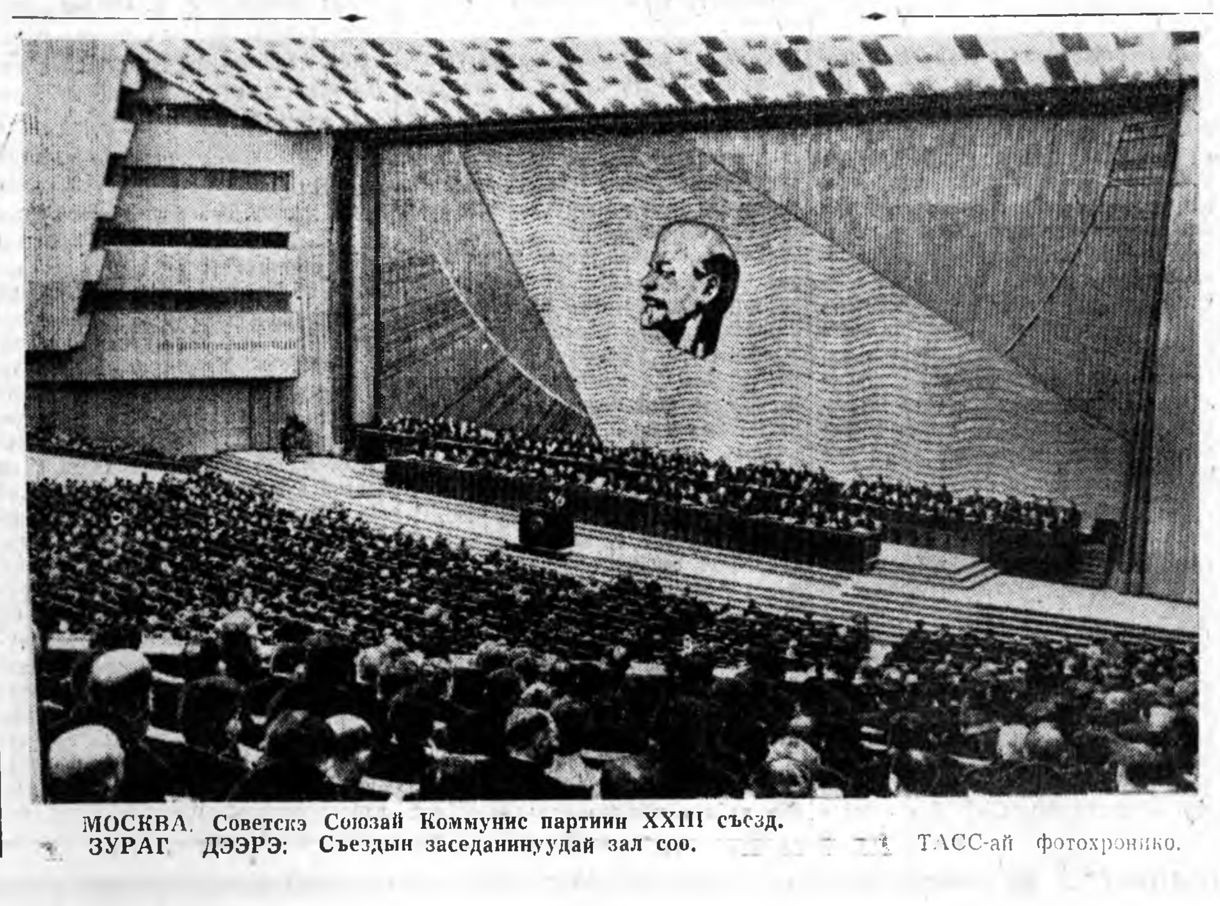

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Съездын заседанинуудай зал соо. ТАСС-ай фотохроника.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

бидэнэй зүб замаар ябажа байһые гаршална гэжэ ИКП-гэй генеральна секретарь түгэсхэлдөө хэлэбэ. Хэсүү бэрхэтэй тэмсэлэй урдамнай уггажа байһые мэдэнэбди. Зүгөөр, Танай бүхы түүхэ, Танай тэмсэл, Танай амжалтанууд, Танай съездын найдамтайгаар шиидхэхэ шэнэ зорилгонууд манай бүхы ажал ябуулгада шэнэ хүсэ хангана, эршэ зоригыень бадаруулна.

— Уласхоорондын бүхы коммунис хүдэлөөндэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай болон социальна дэбжэлтын түлөө арадуудай бүгэдэ ниитын тэмсэлдэ КПСС-эй XXIII съезд түйлай ехэ удха шанартай,—гэжэ Болгариин коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Тодор Живков** хэлээ.

Экономико ба соёл культураяа хүгжөөхэ, замбуулинай дайдые ба атомай хүсые шэнжэлэн хэрэглэхэ талаар совет хүнүүдэй түйлаһан горитой амжалтанууд Болгариин коммунистнуудые үнэхоорөөл баясуулна. Совет арад эдэ амжалтануудаараа дэлхэйн социалис байгуулалтын ажахын, сэрэгэй хүсэ шадалые бэхижүүлхын тулада, бүхы дэлхэй дээрэ революционно хүгжэлтын улам хүгжэхын тулада хэнһээшье ехэ юумэ хээ.

Октябриин революциин нээһэн алдарта замаар Болгариин Арадай Республика аяар 22 жэлэй турша соо хүгжэжэ ябаһаар гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Капитализмда орходоо ниитын социалис байгуулалтын сагнашагүй ехэ булюу һайн байһыень манайшье Эхэ ороной дүй дүршэл эли тодоор харуулдаг, социализмын бэедээ татадаг хүсые ехэдхэдэг байһандань бидэ омогорхонобди. Советскэ Союзтай байгуулһан аха дүү ёһоной харилсаа холбоон хадаа социалис байгуулалта эрхилхэ замдаа Болгариин түйлаһан амжалтануудта ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Манай оронуулай хоорондохи харилсаанууд марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын ёһо гуримууд дээрэ, адли тэгшэ эрхэтэй, үнэн зүрхэнэй хани барисаанай болон бэе бэедээ туһалалсалгын үндэһэ һуури дээрэ байгуулагданхай.

Болгариин коммунис парти хадаа уласхоорондын байдалай хүгжэлтэдэ КПСС-эй XXIII съезд дээрэ үгтэһэн сэгнэлтые бүримүһэн дэмжэнэ гэжэ нүхэр Живков хэлээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэ боложо байгаа хубилалтанууд 1957, 1960 онуудта Москвада болоһон зүблөөнүүд дээрэ хэгдэһэн манай ниитэ тобшололые батадхан харуулна: империализмда эсэргүү хүсэнүүд нилээд түгэлдэр хүсэтэй. Бата нэгэдэлэй, нягта жагсаалай үндэһэ һуури дээрэ жагсаһан эдэ хүсэнүүд эб найрамдалай хэрэг арюналан хамгаалжа, национальна талаараа сүлөөрхын, демократическа ба социалис ёһоор шэнэдхэлгын түлөө арадуудай хэжэ байгаа тэмсэлдэ амжалта хангаха шадалтай. Энэ тэмсэлдэ дэлхэйн социалис байгуулалта шиидхэхы хүсэн болоно.

Таанад, совет хүнүүд, национальна болон социальна дарлалтаһаа хүн түрэлтэнэй сүлөөрхын түлөө, ядерна хосоролгоһоо арадуудые абархын түлөө дэлгэрһэн хүшэр хүндэ тэмсэлэй ехэнхи хубиень даажа абанхайт. Таанадта энэ ямар хүшэр хүндэб гэжэ бидэ һайн ойлгонобди!

Зүүн-Урда Азида Америкын империализмын үүдхэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулгаар совет хүнүүд, бүхы түрүү хүн түрэлтэн шэнги болгар арад һанаагаа зобоно гэжэ нүхэр Живков үгэеэ саашань үргэлжэлүүлнэ. Булимтарагшадта эсэргүүгээр аха дүү вьетнам арадай хэжэ байһан тэмсэлдэнь манай орон али болохо шадалаараа горитой туһаламжа хүргэһэн, саашадаашье хүргэхэ юм.

Бидэнэр уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй марксистско-ленинскэ бата нэгэдэлые бэхижүүлхэ талаар Советскэ Союзай Коммунис партиин, аха дүү бусад партинуудай хэдэг эсэшэ сусашагүй, үнэн зүрхэнэй хүсэлэл оролдолгые амаршалнабди, тиигээд өөһэдынгөө зүрһөө бүхы дэлхэйн олон түмэн коммунистнуудай эгээл бата нэгэдэлтэй, дайшалхы шадабаритай болохын, өөһэдынгөө сүлөөрэлгын болон зохёон байгуулхы түүхэтэ үүргээ дүүргэхээр бэлэн байхынь тулада бидэнэр арга шадал соогоо али бүхы юумэ хэхэбди гэжэ нүхэр Живков хэлэбэ.

Ленинэй агууехэ партиин—Советскэ Союзай Коммунис партиин хүндэлэлдэ, коммунизмын хүндэлэлдэ Тодор Живков үгынгөө түгэсхэлдэ юрөөл табяа. Тэрэнэй хэлэһэн үгые съездэ хабаадагшад хани халуунаар угтаад, нэгэнтэ бэшэ альга ташаа.

Кубын коммунис партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, секретарь **Армандо Харт Давалос** гэгшэ КПСС-эй XXIII съездэ аха дүү ёһоной революционно амаршалга хүргөөд, агууехэ зорилгонуудаа дүүргэхэдэнь тэрээндэ амжалта хүсөө. Манай делегациин энэ съездэ хабаадалсаһан ушар совет арадай амжаһан түйлалтануудтай сэхэ танилсаха ёһотойл һайн арга боломжо болоо, манай революцида Советскэ Союзай туһалһан бүхы юумэнэйнь түлөө Кубын хүдэлмэришэд, таряашадай халуун баяр баясхалан совет арадай түлөөлэгшэдтэ хүргэхэ ёһотойл һайн арга нүхэсэл болоо.

Советскэ Союз дотор социализм байгуулһан ушар, фашизмые дараһан тэрэнэй толотомо илалтанууд хадаа бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай баримта мүн болоно. Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро ябажа, нимэ жэшээлэшэгүй ехэ баатаршалга гаргаһан совет хүдэлмэришэд, таряашадта бүхы хүн түрэлтэн хэтэ мүнхэдөө баяр баясхалан хүргэжэ байхал.

Мүнөө гурбан түбинүүдэй революционно урасхалта тэмсэл бурьялма хурдан темпээр хүгжэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ саашань хэлээ. Тээсгэн Гаванада болоһон Азиин, Африкын ба Латиин Америкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын конференциин шиидхэбэринүүд революционно хүдэлөөндэ түйлай ехэ удха шанартай.

Армандо Харт Давалос Америкын империалистнуудай Вьетнамда хэһэн доботолгые, Вьетнамай Демократическа Республикые зэрлиг муухайгаар бомбодолгые уур сухалтайгаар буруушаагаа. Зүүн-Урда Азида мүнөө үедэ шиидхэхы удха шанартай байлдаанай боложо байһаниинь хэнтэшье һэжэг түрүүлхэгүй гэжэ тэрэ хэлээ. Урда Вьетнамые Сүлөөлэлгын Национальна Фронтын патриотическа тэмсэлдэ, Вьетнамай Демократическа Республикын баатарлиг эсэргүүсэлгэдэ эрид шууд туһаламжа хүргэхэ гээшэ эгээл хойшолуулашагүй зорилго болохо байһаниинь һэжэглэлтэгүй.

Советскэ Союз Вьетнамай Демократическа Республикада материальна болон политическа ехэхэн туһаламжа хүргэнэ гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ. Энэ туһаламжа хадаа вьетнам арадай тэмсэлдэ оруулһан сэгнэшэгүй хубита мүн, пролетарска интернационализмын ульгэр жэшээ мүн. Энэ хубитые хэншье арсаха эрхэгүй!

Вьетнамда аашалжа байгаа империализмда эсэргүү нэгэдэмэл ажал ябуулга эрхилхэ, мүн социалис оронуудай, уласхоорондын бүхы коммунис хүдэлөөнэй ябуулгые зүбөөр таарулан хүтэлхэ шухала гэжэ нүхэр Харт уряалаа. Хүсэлэл оролдолгоёо иимээр таарaлдуулан шэглүүлхэ гээшые ойлгоогүйшүүл бүрин гансаардажа таһарха бшуу!

Долоон жэлэй саада тээ Кубын революци хадаа мүлжэн дарлагшадта, харин финансова зонхилогшо баяшуулда алба хэжэ байһан шуһата муухай сэрэгэй диктатурые үгы хээһэн гэжэ Кубаһаа ерэһэн айлшан хэлээ. Революци хадаа аграрна реформо бэелүүлээд, энэ зонхилогшо баяшуулай, империализмын анги хэрэгые гүнзэгыгөөр дайраһан байна. Империализмын мэдэлдэ манай газарай ехэнхи хубинь, манай бүхы шахуу промышленность, оронойманай гол баялигууд байгаа һэн. Холбоото Штадуудай правительство революцида эсэргүүгээр хатуу шэрүүн экономическа хашалтануудые хэһэн, сэрэгэй хүсөөр бидэндэ занаһан, үнгэрхэдөө бидэндэ доботолһон байгаа. Кубын арад илахабди, үгышье һаа, үхэхэбди гэжэ шиидээ һэн. Тэрэ хадаа дотоодын контрреволюциин хүсэнүүдые, Плайя-Хирондо Америкын империализмые бута сохиһон. тиигэжэ Америкын газар дээрэ сэрэгэй талаар энэ империализм түрүүшынхеэ диилдэһэн байгаа.

Революци өөрынгөө хүсэн түгэс дабшалтаяа үргэлжэлүүлһээр. Экономикын, гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын болон ниитын ажабайдалай талаар шухала илалтанууд түйлагдаа. Империализмын зүгһөө экономическа хорото сэдьхэлэй хашалтын хэды хэгдэбэшье, эдэ илалтанууд түйлагдаһан байгаа. Өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы шадабариие бэхижүүлхэ талаар бидэнэр нилээд ехэ амжалта түйланхайбди.

Америкын империализм социализмын замаар дабшаха Кубын илалтата замда һаад тойбо хэжэ шадаагүй; Латиин Америкэдэ Кубын революционно ульгэр жэшээ болохо хэрэгтэ һаад тойбо хэжэ шадаагүй. Социализмын, коммунизмын түлөө хэжэ байһан арадуудай тэмсэлые зогсоохо шадалтай хүсэн үгы ха юм.

Өөрынгөө коммунис парти гүрүүтэй Кубын арад ямаршье шанга туршалгын гай хохидолой болон аюулай урда зогсонгүй, революциин хэрэгэй түлөө, социализмын ба коммунизмын хэрэгэй түлөө али бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ байха.

Делегадууд болон айлшад баатарлиг Кубаһаа ерэһэн айлшанда альгаа ташана.

— Бидэнэр, Испаниин коммунистнууд, үнэн сэхэ бүхы революционернүүд мэтэ, Советскэ Союзда гүнзэгы ехэ инаг дуратайбди.—Эдэ үгэнүүдээр Испаниин коммунис партиин түрүүлэгшэ **Долорес Ибаррури** съездэ хандана. Делегадууд тэрэниие нэрьемэ альга ташалтаар амаршална. Бидэнэр, Испаниин коммунистнууд, эхэдээ инаглан дурладаг, Эхэ орондоо инаглан дурладаг шэнгеэр Советскэ Союзда дуратайбди. Энэ хадаа уян сэдьхэлэй үгэ бэшэ, энэ манай мэдэрэл, революционно, коммунис, ленинскэ этикые тодорхойлон гэршэлнэ.

Бидэнэр таанадтай хэзээдэшье хамтабди—гансал ажабайдалай һайн һайхан байхада бэшэ, мүн революционно тэмсэлшэдэй үзэл бодолойнь хатуу шанга шалгалта гарахаданьшье таанадтай хэзээдэшье хамтабди.

Испаниин арадай тэмсэл тухай хөөрэхымни урда тээ нэгэ гүйлта, хани нүхэрэй ба нүхэрэй гүйлта хэлэхыемни намда зүбшөөгыт гэжэ Долорес Ибаррури съездын делегадуудта хандана. Бидэнэр, Испаниин коммунистнууд, бүхы оронуудай ажалшад шэнги, шэнэ табан жэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр найданабди гэжэ таанад өөһэдынгөө республика, областьнууд болон районуудта бусахадаа, өөһэдынгөө хүдэлдэт газар нютагуудта ошоходоо хүдэлмэришэдтэ, колхознигуудта, бүхы совет ажалшадта дамжуулаарайгты. Таанадһаа хүлеэгдэжэ байһан энэ шэнэ илалта хадаа СССР-эй бүхы арадуудай имагтал һуудал байдалые һайжаруулха бэшэ, имагтал Совет ороной экономическа, индустриальна болон өөрыгөө хамгаалха шадалые бүри ехэ болгохо бэшэ, мүн капиталис оронуудтахи демократическа болон социалис хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ хүсэн түгэс түлхисэ боложо үгэхэ, социалис байгуулалтын оронуудай хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо улам бэхижүүлхэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ туһалха юм.

Испани хадаа шата дамжан оролгын үедэ, фашис хүсэнүүдэй бутаран һандаралгын ба демократическа хүсэнүүдэй үргэн ехэдэлгын үедэ ороо гэжэ Долорес Ибаррури саашань хэлэнэ. Энэ шатын демократическа эсэс хадаа Франкогой гуримда эсэргүү тэмсэлдэ гол хүсэн болгошо имагтал хүдэлмэришэд, таряашадай хабаадалгаһаа дулдыдаха, мүнөөшье дулдыдажа байна, мүн бүри һая болотор энэ гуримые дэмжэжэ байһан, харин мүнөө политическа гол үндэһэн хубилалтануудай түлөө нюуса далдагүйгөөр тэмсэжэ байһан социальна үргэн ниитэ зоной хабаадалгаһаа, мүнөө хабаадажа байһанһаань дулдыдаха юм.

Хүдэлмэришэн ангиин ... урма зоригжол Испаниин об... элдэб янзын ажал хэдэг хүн... лон бүлэгүүдые тэмсэлдэ ... бодхооно. Тэдэнэй тоодо ... студентнүүдые, Испаниин ... генциин эрхим түлөөлэгшэд... хэлэгшэ нэрлэһэн байна.

Испаниин коммунис парти... турада эсэргүүгээр хэгдэдэг ... хабаададаг бүхы түрүү. Ф... гуримда эсэргүү хүсэнүүдэй ... гэдэлые хэзээ бүхэндэ ха... байгаа, хамгаалжашье байна. ... рати тээшэ зам нээжэ үгэмөө... илалтануудай түлөө тэмсэ... хүсэнүүдтэй хамта ябахаар ... ниин коммунис парти бэлэн ... дээнэй зарим нэгэнтэйнь ... парти хамта жагсанхай. Ис... даа шухала хубилалтанууд... тэ байна гэжэ коммунис па... лоно. Мүнөө боложо байгаа ... һүүлшын байлдаан, энэ бай... най арад фашис диктатуры... аша туһада дэлгэрүүлжэ бай...

1957 ба 1960 онуудай ... рэндын зүблөөнүүд дээрэ ... документнүүдэй ёһоор уласхо... коммунис хүдэлөөнэй бата ... һэргэн бэхижүүлхын тула И... коммунис парти хүсэ шада... нахагүй гэжэ тэрэнэй түр... үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Долорес Ибарруриин үгэ... гээр съездын мартын 31-нэй ... ни дүүрэһэн байна.

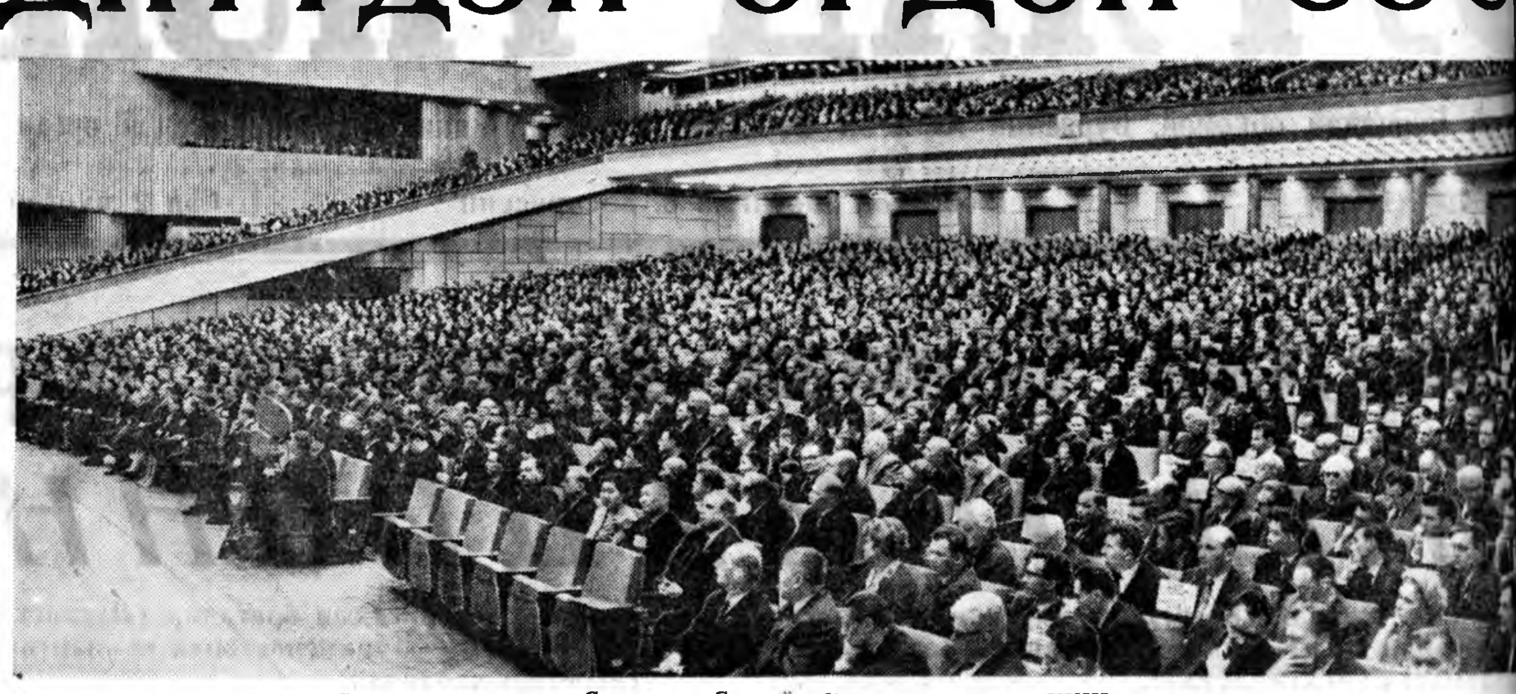

МОСКВА. Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заседанинуудай зал соо.

ТАСС-ай фотохро...

Апрелиин 1-нэй үглөөнэй заседани

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. КПСС-эй Центральна Комитедэй, Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые политическа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда нэгэн һаналтайгаар делегадууд зүбшэн хэлсэжэ байна. Манай партиин ленинскэ хараа шугамые, коммунизм байгуулгын саашанхи үг зорилгонуудые эдэнэр халуунаар дэмжэнэ.

Үглөөнэй заседани дээрэ **П. Е. Шелест** түрүүлэгшээр һууба.

— Эмхидхэлэй, экономическа хүдэлмэри саашадань улам һайжаруулха тухай манай партиин зохёоһон хэмжээнүүдые ажалшан арад халуунаар дэмжээ,—гэжэ партиин Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь **К. К. Николаев** үгэ соогоо мэдүүлбэ. Манай партиин уряа лозунгнуудай арад зоной дунда дэмжэн һайшаагдадаг байһые XXIII съездын урда тээхи һарануу эли тодоор гэршэлэн харуулба. Энэ үедэ хүнүүдэй сэдьхэл бодолдо байһан нэгэ ушарые илангаяа онсодо тоолохо шухала гэбэл: өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриин түлөө, коллективэйнгээ бүхы хэрэгэй түлөө хүнүүдэй харюусалга улам дээшэлээ, партиингаа ажал ябуулгын түлөө коммунистнуудай харюусалга улам ехэ болоо гэжэ тэмдэглэлтэй.

Ёһо заншалаа баримталан, Свердловско областиин ажалшад манай гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ шадаал лаа ехэ хубита нэмэриеэ оруулха гэжэ оролдоһон байна. Областиин ажалшад съездын урда тээ абаһан уялгануудаа сүм дүүргээ, съездын нээгдэхэ үдэр болотор кварталайнгаа түсэб дүүргээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, продукци гаргалга 8 процентээр ехэ болоо.

Бүхы предприятинуудта үйлэдбэриие, ажалай эмхидхэлые эрдэм наукын үндэһөөр эрхилхэ зорилго тухай оратор саашань хэлээд, элээнтэй хамта Свердловско областной партийна организациин дүй дүршэл тухай хөөрэбэ. Хүдэлмэришэдэй хүдэлхэ газар хараалалсахаһаа эхилээд, ажалые научна ёһоор эмхидхэхэ түсэб зохёолго хадаа шэнэ арга боломжо бэдэрхэ шэнэ шата болоһон байна. Гансахан Свердловскдо ажалые научна ёһоор эмхидхэхэ түсэб зохёохо хэрэгтэ хэдэн мянган инженернүүд, техникүүд, хүдэлмэришэд хабаадана. «Үйлэдбэри бүхэндэ ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ түсэбүүд бии болог» гэһэн уряа лозунг доро область дотор ололиитын хүдэлөөн дэлгэрэнхэй. Иимэ түсэбүүдые табижа дэлгэрүүлхэ хэрэг партийна организацинуудай үдэр бүриин хиналта доро байна. Энэ жэлэй эхилхэ багта 75 мянга тухай хүдэлмэришэдтэ 3 мянга гаран иимэ түсэб табигдаад байгаа. Эдэ түсэбүүдые бэелүүлхэдэ 26 миллион түхэриг алмагдаха, ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэһэн түсэбөөр хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэдэй ажалайнь бүтээсэ 10—15 процентээр дээшэлхэ байна.

Ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ хэрэг партийна организаци бүхэнэй шефтээ абаа һаань, гүрэн түрын удха шанартай ехэ ажал хэрэг бүтээгдэхэ гэжэ бидэ тухайлнабди гээд нүхэр Николаев хэлэбэ. Энэ хадаа ганса техническэ хэрэг бэшэ, харин партийна хэрэг болоно. Юуб гэхэдэ, ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ гээшэмнай ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалтай холбоотой, бии байһан арга боломжонуудые эзэн ёһоор хэрэглэжэ һурахаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ байна ха юм.

Ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ талаар түсхайта зургаанууд министерствэнүүдтэ эмхидхэгдэхэ ёһотой гэжэ тоолонобди. Тиихэдэ энэ хүдэлмэриие хоорондонь тааруулаха, согсолон тобшолхо, методическа хүдэлмэри эрхилхэ хэрэгые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ажалай ба салин хүлһэнэй асуудал эрхилдэг гүрэнэй комитедтэ даатгаха хэрэгтэй.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ **В. В. Гришиндэ** үгэ үгтэбэ. Промышленность ба хүдөө ажахые саашадань улам түргэнөөр хүгжөөһэнэй ашаар арад зоной ажана байдалые улам һайжаруулха гээшэ шухалын шухала зорилго гэжэ манай парти тоолодог гээд оратор хэлэбэ. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалай бүтээсэ шиидхэхы удха шанартай.

Ажалай бүтээсын хэмжээгээр бидэнэр хүгжэнги капиталис оронуудһаа мүнөө дээрээ гээгдэжэ ябанабди. Тиигэбэшье энэ алгасаан жэл бүхэндэ хорожол байна. Шэнэ табан жэлэй туршада арадай ажахын элдэб һалбаринуудта ажалай бүтээсые 33—45 процентээр дээшэлүүлхээр хараалагдана. Энэ хадаа табан жэлэй түсэбэй шухалын шухала даалгабари болоно. Промышленностиин ажалай бүтээсые зүбхэн лэ нэгэ процентээр дээшэлүүлхэдэ 2 миллиард түхэригэй продукци гаргаһантай адли бшуу.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тулада материальна, техническэ, ажалай арга боломжонуудые хүсэд һайнаар хэрэглэхэ гээшэ шухала зорилго мүн. Ойрын жэлнүүдтэ туһалбариин, хүндэ ажал ехэтэй хүдэлмэриие олһожоруулха, тиигэжэ бар хүсэнэй ажал бага болгохо шухала.

Үйлэдбэриие улам хүгжөөхэ, һайжаруулха хэрэгтэ социалис мүрысөөн шухала үүргэ дүүргэнэ. Энэ үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрһэн бүгэдэ арадай мүрысөөн олон миллион хүнүүдэй ажал хүдэлмэридөө ёһотой һайнаар хандадаг болоһоной гэршэ болоно. Партийна, профсоюзна, ажахын организацинууд мүрысөө улам дэлгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Мүнөө үйлэдбэриин һалбари бүхэндэ мүрысөөн эмхидхэгдэдэг болонхой, энээндэ хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай 90 процентнь хабаадана. Коммунис ажалай түлөө мүрысөөн өлониитын хүдэлөөн болонги. Энэ хадаа социалис мүрысөөнэй үргэлжэлэл болоно.

Техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхын түлөө тэмсэлдэ уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод ехэ хубита нэмэри оруулна. Эдээнэй дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар долоон жэлэй туршада 11 миллионһоо үлүү түхэриг алмагдаа.

Хүнүүдэй ажал ямараар эмхидхэгдэнэб, мүрысөөнэй амжалта тэрээнһээл дулдыдаха болоно. Түсэблэлгэ болон материально-техническэ талаар хангалга һайжаруулһанай ашаар ажалые, үйлэдбэриие эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ хэрэг үргэнөөр эрхилхэ, хүдэлмэриин саг хиидэ һалгаха ябадалтай тэмсэхэ, ажалай журам һайжаруулха шухала.

Шэнэ табан жэл соо арад зоной ажана байдал һайжаруулха талаар ехэ хэмжээнүүд абтаха. Парти, правительство үйлэдбэридэхи ажалай эрхэ байдалые саашадань һайжаруулхын, хүнгэдхэхын тулада ехэ анхарал табидаг байна. Энэ хэрэгтэ гүрэнэй таргадаг гаргаша жэлһээ жэлдэ ехэ болоно. Гэбэшье энээндэ зорюулагдаһан мүнгэ зөөри хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Ажалай эрхэ байдалые һайжаруулхын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, профсоюзна организацинуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ, аюулгүйе сахиха гурим эбдэдэг, ажалай хуули ёһо хазагайруулдаг тушаалта хүнүүдые шангаар хэһээхэ хэрэгтэй.

Үйлэдбэриин эрхэ байдалда таарамаар газарнуудта хоёр амаралтын үдэртэй хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ хүдэлмэришэд ба алба хаагшадые оруулха тушаа КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэн дурадхалые профсоюзууд дэмжэжэ байна. Энэ талаар дүй дүршэлтэй болохын тулада һүүлэй үедэ табан зуу гаран предприятинуудай хүдэлмэришэд ба алба хаагшад иимэ гуримда ороһон байгаа. Тиин эдэ предприятинууд түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Ажалайнь бүтээсэ дээшэлнэ. Хүдэлмэриин саг гээхэ ябадал хороо. Хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай амарха, һураха, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэдэнь зохид эрхэ байдал байгуулагданхай.

Манай орондо гэр байра барилгада ехэ зөөри гаргашалагдадаг байна. Шэнэ табан жэлэй туршада иимэ зөөриин хэмжээн 30 процентһээ бага бэшээр нэмэхэ юм. Гэбэшье гэр байрын асуудал шиидхэгдээгүй байһан зандаа. Үхибүүдэй эмхи зургаанууд дутана. Энэ асуудалнуудта анхаралаа табиха шухала. Гэр байрын барилгануудай проект һайжаруулха, барилгын шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Табан жэлэй туршада ниитын хэрэглэмжын фонд 40 процентээр нэмэхэ. Энэ фондын гурбанай нэгэ хубинь гүрэнэй социальна страхованиин зөөри байха. Тэдхэмжэ, пенси түлэлгэдэ, ажалшадай элүүрые сахиха, амаралтын хэрэгтэ энэ мүнгэн зөөриие профсоюзууд зорюулха юм. Табан жэлэй туршада 45 мянган хүнэй һууритай санаторинууд, 358 мянган һууритай амаралтын байшангууд ба туристнуудай эмхи зургаанууд баригдаха, предприятинууд болон пионернүүдэй лагериин дэргэдэхи элүүржүүлгын эмхи зургаануудай тоо олошорхо, эдэ бүгэдэнэй ашаар 1970 ондо санаторинууд болон бусад профсоюзай амаралтын зургаануудта 23 миллион хүн амарха болоно.

Советскэ профсоюзууд улам үргаа, бэхижээ. Һүүлэй дүрбэн жэлэй турша соо профсоюзуудай гэшүүд 16 миллион хүнүүдээр олошороо. 80 миллион ажалшад профсоюзуудта нэгэдэнхэй. Мүнөө предприятинуудай эрхын улам ехэ болохотой хамта, мүн үйлэдбэриие экономическа талаар урмашуулха хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэхэтэй хамта профсоюзай ажал ябуулга шэнэ удхатай болонхой. Партиин заабариие даган, профсоюзууд үйлэдбэриие ударидаха, гүрэнэй ба ниитын хэрэг хүтэлбэрилгэдэ хүдэлмэришэд ба алба хаагшадые олоор хабаадуулха, оронойнгоо эзэн байһанаа гүнзэгыгөөр ойлгохо хэрэгтэнь туһалха ёһотой.

Манай профсоюзууд, гэжэ ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ үргэлжэлүүлбэ, дэлхэйн 100 гаран оронуудай профсоюзна организацинуудтай холбоо барисаа байгууланхай. Эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ, тэрэшэлэн империализмда эсэргүү, бүхы янзын дарлалтада эсэргүү тэмсэлдэ дэлхэйн профсоюзна хүдэлөөн ехэ үүргэтэй. Дэлхэйн хүдэлмэришэн анги Вьетнамай баатарлиг арадые хамгаалха хэрэгтэ ехэ хубита нэмэреэ оруулна. Совет ажалшад шэн зоригто вьетнам арадтай хододоо хамта байха, Америкын империализмын эзэрхэг түримхэй аашада эсэргүү тэмсэлдэнь алибаа туһаламжа үзүүлжэ байха гэжэ съездэ хабаадажа байһан Вьетнамай нүхэдтэ үшөө дахин хэлэхыемнай зүбшөөгыт гэжэ В. В. Гришин мэдүүлбэ.

Дэлхэйн профсоюзна хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ гээшэ мүнөө үе сагта хойшолуулашагүй зорилго болоод байна. Энэ хүдэлөөндэ тохёолдоһон һүйдхэлтэ ябуулга хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ ехэ һаад тойбо татана. Монополинуудай, тэдэнэй туһамаршадай энэ бэрхэшээлые улам гүнзэгырүүлхэ, һүжэрөөхэ гэжэ оролдодогынь дэмы бэшэ. Империализмда эсэргүү ангиин тэмсэлэй үндэһэ баримталжа, совет профсоюзууд дэлхэйн профсоюзай хүдэлөөнэй нэгэдэлые улам бэхижүүлхын түлөө саашадаашье оролдосотойгоор тэмсэхэ. Пролетарска интернационализмын туг үндэр дээрэ үргэжэ ябаа совет ажалшад, манай ороной профессиональна союзууд хадаа бүхы дэлхэйн ажалша хүнүүдэй, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгааша арадуудай найдамтай, үнэн сэхэ хани нүхэдынь хэзээ бүхэндэ байгаа, байхашье.

Ивановска ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын сэмбэшэн **З. П. Пухова** сэндэр дээрэ гараба. Бидэнэр бултадаа урма зоригтойгоор, сог залитайгаар хүдэлнэбди гэжэ хэлэбэ. Инаг дуратай социалис Эхэ оронойнгоо улам һалбаран хүгжэхын тулада үшөө һайнаар хүдэлхэ, үшөө ехэ юумэ хэхэ дуран хүрэнэ. Энэ минии һанал бодолые хэдэн миллион хүнүүд хубаалдана ёһотой гээд би гүн зүрхэнһөө этигэнэб. Мартын 8-най һайндэрые хүдэлмэриин үдэр бэшэ болгоһондонь партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада бүхы эхэнэрнүүдэй үмэнэһөө, Ивановска областиин бүхы ажалшадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэб. Манай ажал хэрэг хадаа бүхы арадай аша туһада зорюулагданхай гэжэ бидэнэр һайса мэдэнэбди. Манай Иваново улам үргажа, улам хүгжэжэ, һайхан боложо байһан город. Энэ город хадаа эд бүд гаргадаг хуушанай городуудай нэгэн болоно. 60 жэлэй урда тээ Россида эгээн түрүүн бии болоһон хүдэлмэришэдэй Асонутадуудай Соведүүдэй нэгэн эндэ байгуулагдаһан юм. Мүнөө минии нютаг гансахан эд бүдөөрөө суурхадаг бэшэ, харин автомобильна кранууд, элдэбын приборнуудые, экскаваторнуудые, бүд нэхэдэг болон бусад машинануудые гаргадаг болонхой.

Хэрэг ажалаа һайса мэдэхэ болоһон гайхамшагта мастернууд — ехэ ехэ үүсхэлнүүдые гаргагшад манда олоор үргажа гараа. Социалис Ажалай Геройнууд Мария Кулакова, Юлия Вечерова гэгшэдэй алдар соло манай орон дотор үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Антонина Косарева, Валентина Смирнова гэгшэдэй түрүү дүй дүршэл олон бүд нэхэгшэд халан абаа.

Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг промышленностиин һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ табан жэлэй түсэб тушаа съездын Директивэнүүдэй проект соо ехэ анхарал хандуулагданхай. Энэ хадаа манай, бүд нэхэгшэдэй, урда илангаяа ехэ зорилго табина. Бүхы совет хүнүүдтэл адли түрэл коммунис партиингаа XXIII съездэ ажалай бэлэг бэлдэн, табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхилтэр станок бүхэнэй ажалай бүтээсые час соо 19.600 ээрсэгтэ хүргэхэ гэһэн уялга абаа һэм. Энэ уялгануудаа үлүүлэн дүүргээб гэжэ съездын делегадуудта мүнөөдэр мэдээсэхэ зол тудаба.

Ивановска областиин бүд нэхэгшэд шэнэ техникэ болзорһоонь урид ашаглажа эхилхын түлөө мүрысэнэ. Энээн тушаа мэргэжэлтэд иигэжэ тоолоо: хэрбээ областиин текстильнэ бүд нэхэдэг бүхы фабрикануудта шэнэ түхеэрэлгэ машинануудай бүтээсые проектээр хараалагдаһанда хүргэжэ шадаа һаа, гүрэмнай 47 миллион метр бүд жэл соогоо нэмэжэ абаха байна. Энээнэй түлөө хүдэлхөөр, энээнэй түлөө тэмсэхээршье гээшэ! Проектээр хараалһан сагһаа урид шэнэ техникэ ашаглахын түлөө социалис мүрысөө бүхы орон дотороо үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Манайда хуушан түхеэрэлгэнүүдые һэлгэжэ байна гээд оратор ажаглалта хэбэ. Гээшье һаа, энэ хүдэлмэри ехэ удаанаар ябуулагдана. Үни заяанда хуушарһан бүд нэхэлгын станогууд үшөөл байһан шэгээрээ. Угайдхадаа бүд нэхэдэг шэнэ зарим автомадуудшье бүтээсынгөө талаар ехээр илгарнагүй.

Хүсэд сэбэрлэгдээгүй муу сортын хлопогой асарагдадаг дээрэһээ пумаажан бүд нэхэдэг предприятинууд ехэ хохидолдо ороно. Машина бүтээгшэд, мүн хлопогой шанар һайжаруулха хүдэлмэритэй холбоотой хүнүүд манай ажаглалтада анхаралаа хандуулха бэзэ гэжэ бүд нэхэгшэд найдажа байна.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэнэй ёһоор хүдэлмэришэд ба алба... дые хоёр амаралтын үдэрт... хүдэлмэриин үдэртэй ... байн байн оруулхаар харaa... Энэ тон зүб гээшэ гэжэ нүхэр... хэлэбэ. Манай областьдо 20... шахуу хүнүүдэй хүдэлдэг 4... приятинуудай дүй дүршэл... рүүлнаб гэхэдэ, үйлэдбэри... ажалшадайшье аша хэрэг... хидоор тааруулагдана гэжэ...

Манай гайхамшагта ... **М. А. Шолоховой** хэлэһэ... съезд ехэ һонирхон шагнаба...

— Советскэ литературы... лэршэ боложо үгэ хэлэбэб. ... дэнэрэй, литераторнуудай, ... нүүд таанад уншагшадай, ... нэр зохёолшодойшье хүсэлд... хөөр бэшэ гэжэ халаглан ... байнаб. Һүүлэй жэлнүүдтэ... һайн номуудай бии боло... арсалтагүй ааб даа. Иимэ ... поэзидэшье, прозодошье бэ... шье үшөөл үсөөн байна. Эн... гэрщэлэгдэнэб гэхэдэ, Ленин... олгохын түлөө зүүршалагд... муудай тоо ехэл үсөөн ... Юумэн хэгдэхэеэ болёод бай... ааб даа. Зохёолшод хүдэл... дэг. Зүгөөр гаргуу һайн зо... жэл бүри бүтээгдэжэ байда... даа. Тиимэ түргэнөөр номуу... лохо һэн гэжэ хүлеэлтэшы... шэ.

Литературна хэрэгүүдые ... гыгээр шэнжэлжэ таанадые ... хаяа һананагүйб. Энэ хада... хүндэ диилдэхэшье хэрэг бэ... нөө жэлдэ болохоёо байгаа ... зохёолшодой съезд дээрэ энэ... ехэ хөөрэлдөөн болохо бай...

Үнэн сэхэ сэдьхэлтэй зохёо... али уран зураашын хажуу ... хаража байхын аргагүй хэ... лэнүүд дэлхэй дээрэ боложо ... ха юм гэжэ М. А. Шолохов ... лүүлбэ. Энэ хадаа тон ой... юрын ушар баримта гээшэ ... теэд энээн тухай баһа һана... болоно.

Мүнөөнэй хүн түрэлтэн ... жагүй үйлэ хэрэгүүдые нюд... ража байна. Вьетнамда Аме... эзэрхэг түримхэй ябуулга ... һөөр. Һандаргаха һүйдхэл... лай ехэ хүсэтэй зэбсэгүү... шагдажа байна. Баруун ... ниин милитаристнууд, үһөө ... шэд энэ зэбсэгые гартаа аба... оролдоно. Хархис буржуазна ... ство хүнүүдэй эгээл муу му... сэл эрмэлзэлые улам һүй... эгээл муу муухай хүсэн ... Хүниие тад ондоо болгохые ... холоо хүнэйнь тухай ...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 2-дохи нюурта)

...бүлэ һалгахые оролдодог һэн ...лажэ элинсэг хулинсагай эртэ урьдын ...агай ульгэр домоһоо эли болоно.

«...й культурын мастернууд, хэнэй талада байнабта?» гэжэ бүхы дэлхэйн ...олшодто Максим Горькиин хандаһан асуудал мүнөөдэр эгээл хурса ...соностожо байна. Бидэнэр, совет литературын хүдэлмэрилэгшэд ...нистнууд байһан тулада, ...агуухэ ороной хүбүүд байһан ...лада, коммунис общество байгуулжа байгаа ороной эрхэтэд байһан тулада, партиин, арадай, социалис хүнэй хүбисхалша һайн һайхан ...бодолые харуулагшад байһан ...даа ниитын ажабайдалда уран ...шын һүүринь энээгээр тодорхойлогдоно.

...имар нэгэн зохёолшод манай ...нэгэ ондоогоор, хилын саана ...хэлдэ тад ондоогоор бэшэдэ болоод баһа жэгтэй байдат. Зал соо ...а ташалган доро М. А. Шолохов ...эжэ мэдүүлбэ:

— Бүхы совет хүнүүдтэл адли ...олшод һайн һайхан заятай ...эхэ арадай нэгэ багахан хүбинь ...гэжэ омогорхон бэеэ тоолодог ...олшодой тоодо ороноб. Эдэнэр ...н түгэс жабхаланта Эхэ оронойнгоо хүбүүд байһандаа омогорходог ...т. Эхэ оромнай манине хүн болоһо юу үгэжэ шадаха байгааб—хүу ...и. Хэмжүүргүй ехэ юумэ манда ...бшуу. Эхэ оронойнгоо урда уялгаби. Манай совет Эхэ оронине ...манай гэжэ бидэнэр нэрлэдэгди. ...нэр ехэ гэгшын нэгэ бүлын гэшүүдби. Тиимэ байһан аад, эгээл ...ин юумэндэмнай хоро хүргэхэеэ ...һан урбагшадай аяг айшада ...гутангүй яахабибди? Эрэмдэгбүлэ үгы юм гэжэ ород арадай ...н мэргэн үгэнүүдые дахин дабталай ушартай бологдоно. Тэдэ эрэмдэг байха гээшэмнай баһа ондо ондоо ...атай ха юм. Өөрынгөө эхые элдэб эсээр худалаар хэлэхэ, муу ...хайгаар хардаха, тэрээндээ гадаадын хүргэхэһөө зэрлиг муухай юун ...а бэлэй гэжэ хүн бүхэн ойлгоно ...той.

Эхэ ороноо элдэб эсээр хардаад, ...ал нангин юумыемнай муу муухайгаар бузарлагшадай түлөө ехээр ...элһээшье хүрэхөөр бэшэ. Тэдэ ...ол муухай ябадалтад гээшэ бээз. ...ин эдээниие яажашье һаань юундэ гэжэ һаань хамгаалхые оролдогшой байһанда дураа гутана. Сүүдэ ...жэ хэһээгдэгшэдые дали дороо ...абаха гүйлтатайгаар хандадаг, өөһэдынгөө туһа дэмжэлгэ ...алхые дурадхадаг хүнүүдэй байһа бүришье һаа ехээр дураа гутанаб.

...Манайда шүүмжэлэлэй ямар байха тушаа һанаагаа бү зобогты! ...шүүмжэлэл дэмжэдэг, хүгжөөдэг гээди. Манай энэшье съезд дээрэ шүүмжэлэл хурсаар зэдэлжэ байна. ...өөр хардаха, гүрдэхэ гээшэ шүүмжэл бэшэ бшуу, харин шалбаагай ...хай шабар шабха—уран зураашын хэрэглэдэг һайхан шэрэ бэшэ ...!—гэжэ хардалга гүрдэлгын ...тай бэшэгүүдые зохёолшодые ...ирэгшэ хариин гүрэнүүдэй түлөө...ндтэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

...гынгөө эсэстэ уран зохёолшо манай Эхэ ороной байгаалиин баялиг ...амтайгаар хандаха тухай хэлэбэ. ...гаалиин гайхамшаг баялиг болоһон Байгал далайе хамгаалха, Азовой далайн, Волго ба Доной мүрэнүүдэй загаһанай баялигые аршалан ...хамгаалха, арьбадхаха хэрэгтэ хайхарангүй хэрэгээр хандадаг министерствэ болон эмгэнүүдые уран хурсаар шүүмжэлбэ. Хүдөө нютагуудай ...нүүдые муугаар хандадаг, ...аар түсэблэдэг, зарим министерствэнүүдые М. А. Шолохов шүүмжэлбэ.

...үгэсхэлдөө уран зохёолшо нигэжэ хэлэбэ:

— Хүндэтэ нүхэд делегадууд, Эхэ ...оо, партидаа үнэхөөрөө үнэн ...олон мянган зохёолшод манай ...тральна Комитедэй тоосоо ...элидхэл соо искусство ба литературын тушаа хэлэгдэһэн һанал бодолые бүрин хүсэдөөр зүбшөөжэ, манай Ленинскэ партиин хараа шугамые бүримүһэн дэмжэжэ байһандань ...этигэхэдэтнай болохо.

Съездын делегадууд болон айлшадай ...халуунаар угтагдан Корейн ажалшадай партиин ЦК-гай политбюрогой ...н, Корейн ажалшадай партиин ...гай түрүүлэгшын орлогшо **Цой Ен Ген** амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Агуу Ленинэй ударидалга доро Россин баатарлиг хүдэлмэришэн анги капиталистнууд болон помещигүүдэй засаг түрэ унагаагаад, дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэн, тариаланай түрүүшын гүрэн байгуулаа, гээд тэрэ хэлэбэ. Капиталис оронуудаар хүреэлэгдэнги байха үедөө совет арад олон бэрхэшээлнүүд болон шанга шанга шалгалтануудые дабан гаража, шэнэ общество тээшэ хэнэйшье туршаагүй зам гаргаж нээгээ. Дэлхэйн империализмын хүсэнүүд совет түрэниие оло дахин унагаахые һэдэһэн, Советскэ Союзай Коммунис партиие тойрон нягтаар жагсаһан совет арад гадаадын ба дотоодын харата муухай добтолгонуудые бута сохижо, революционно түйлалтануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр хамгаалаад, мүнөө коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һүүри амжалтатайгаар байгуулжа байна.

Аха дүү совет арадуудай бүхы амжалтануудаар Корейн арад баярлажа байдаг. КПСС-эй XXIII съездын табиһан асари ехэ зорилгонуудые совет арад зохёон байгуулхы ажалаараа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһандань найданабди.

Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй гэмээр хори гаран жэлэй турша соо Корей хоёр тээшэ хубаагдаһан шагээрээ байна гээд Цой Ен Ген хэлэбэ. Америкын эзэрхэг түримхэйшүүл Урда Корейе колони болгоод, сэрэгэй бааза хэнхэй, тэрэнээ булимтархы шэнэ дай үүсхэхэ газар болгохо һэдэлгэтэй. Урда Корейн арадай хашалан зоболондо байһан ушар хадаа Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй колониальна хараа шугамай, Пак Чжон Хи гэгшын арадтаа эсэргүүсэн урбаһан хараа шэглэлэй хойшолон мүн болоно. Японой правительство, Урда Корейн туһамаршад хоёрой хоорондо һая баталагдаһан «Урда Корей-Японой договор» хадаа гансахан политико-экономическа хэлсээн бэшэ, харин сэрэгэй союз мүн болоно. Энэ договорые үндэһэн болгон хэрэглээд, Америкын эзэрхэг түримхэйшүүл Зүүн-Хойто Азидахи гүрэнүүдэй сэрэгэй булимтархы бүлэглэл байгуулхые оролдоно, тиигэжэ Азида коммунизмда эсэргүү нэгэдэмэл бүлэглэл бии болгожо, эсэслэхэ һанаатай ха.

Мүнөө США-гай эзэрхэг түримхэйшүүл Вьетнамдахи булимтархы дайгаа улам үргэдхэжэ байна. Вьетнамай Демократическа Республикые хорото муухайгаар бомбодоно. Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй Вьетнамда хэжэ байгаа булимтархы дайн хадаа социалис оронуудта эсэргүү шэглэлтэй, мүн национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха хүсэлэнтэй, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалые һүйдхэхэ хүсэлэнтэй муухай хэрэг ааша болоно. Тохёолдоод байһан энэ ушар байдал хадаа империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ, Америкын империализмда эсэргүү тэмсэлээ шангадхаха эрилтэ табижа байна.

Эб найрамдалай түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалай, социализмын түлөө тэмсэхэ гэһэн интернациональна уялгадаа манай парти хэзээдэ үнэн сэхэ байха гээд Цой Ен Ген тэмдэглэбэ. Социалис оронуудай нэгэдэлые хамгаалхын, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үзэл сурталай үндэһэндэ түшэглэһэн социалис оронуудай нэгэдэлые, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалые аршалан хамгаалхын түлөө манай парти бүхы хүсэеэ зорюулха юм.

Японой империализмда эсэргүү тэмсэл хэхэһээ эхилээд, Корейн ба совет арадай дайшалхы хани барисаагаар холбоотой байһан. Манай хоёр оронуудай—Корейн ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаан ба харилсаа холбоон манай оронуудай арадуудай аша туһада, социалис оронуудай дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй аша туһада улам хүгжөөгдэхэ байһандань найдажа байнабди.

Цой Ен Ген түгэсхэлдөө нигэжэ хэлэбэ:

Корейн ба совет арадуудай хоорондохи хани барисаан ба нягта жагсаал мандаха болтогой! Социалис оронуудай нэгэдэл, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаал мандаха болтогой! Хамагые илагша марксизм-ленинизмын туг мандаха болтогой!

— Манай үнэн сэхэ нүхэр—баатарлиг совет арадай амжалтануудые манай арадай түйлаһандал, дэлхэйн бүхы түрүү хүсэнүүдэй амжаһан түйлалтадал адляар бидэнэр омогорхожо байнабди,—гэжэ хани халуунаар, альга ташалгаар угтагдаһан Монголой Арадай Революционно Партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Юмжагийн Цеденбал** мэдүүлбэ. Дэлхэйн хубисхалша хүсэнэй туг, мүнөө үе сагай хамаг түрүү хүсэнэй найдамтай хэрэм болоһон Советскэ Союз дэлхэйн социалис нэгэдэлые бэхижүүлхэ, аршалан хамгаалха, арадуудай национальна сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэхэ бүгэдэниигын амгалан тайбан байдалые бэхижүүлхэ, хамгаалха хэрэгэй ехэнхиие бэедээ даажа абанхай. Советскэ Союзай Коммунис парти, бүхы совет хүнүүд дэлхэйн пролетариадай үмэнэ, социалис оронуудай аха дүү арадуудай үмэнэ, эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, демократиин, социальна хүгжэлтын тэмсэжэ байгаа бүхы хүсэнэй урда интернациональна уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Дэлхэйн социалис хүдэлөөнэй эгээн ехээр хатуужанги, дайшалхы манлай болоһон КПСС-эй баян дүй дүршэл хадаа марксистско-ленинскэ партинуудта, социализмын аха дүү оронуудта эрхим үльгэр жэшээ болоһо үгэнэ.

Монгол арад Арадай революционно партиин ударидалга доро ороноо хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые түйлаа, феодализмһаа сэхэ социализмда ороходоо капиталис бэшэ замаар хүгжэхэ гэһэн Ленинэй сурталые бодотоор бэелүүлээд, социалис байгуулалта түгэсхэхэ зорилгонуудые мүнөө амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Гурбадахи табан жэлэй түсэбэй зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэдээ энэ зам тээшэ шэнэ ехэ алхам хэгдэһэн байгаа. Манай арадай шэн габьяата ажалай ашаар, социалис аха дүү оронуудай, илангаяа Советскэ Союзай алибаа туһаламжын ашаар эдэ бүгэдэ түйлагдаһан байна.

Монголой арад 1966—1970 онуудта МНР-эй экономико ба соёл культура хүгжөөхэ, дүрбэдэхи табан жэлэй түсэб 1966 ондо ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда бэелүүлжэ эхилээ. Табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүд июнь һарада болохоёо байгаа партиин XV съезд дээрэ баталагдаха юм. Гадна съезд дээрэ МНРП-гэй шэнэ, дүрбэдэхи программа баталагдаха. Энэ хадаа манай орондо социализм байгуулгые дүүргэхэ программа болохо юм.

Аха дүүгэй үнэн зүрхэнэй туһаламжын түлөө, хани барисаанай ба харилсаа холбооной, бидэндэ сэхэ сэбэр сэдьхэлтэйгээр, һайн һайханаар хандадагайнь түлөө Монголой арадай үмэнэһөө нүхэр Цеденбал КПСС-тэ, Советскэ правительствэдэ, бүхы совет арадта үнэн зүрхэнэй баяхалан хүргэбэ.

Вьетнамай Демократическа Республикын ороноо хамгаалха хэрэгтэнь Советскэ Союзай улам улам ехээр үзүүлжэ байгаа туһаламжыень МНР-эй ажалшад, арадай революционно парти амаршалан һайшаажа байна.

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ тохёолдоһон арсалдаануудые дабахын тулада, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын үзэл сурталай, 1957 оной деклараци ба 1960 оной мэдүүлгээр тодорхойлогдоһон ниитэ хараа шугамай үндэһөөр социалис оронуудай, аха дүүгэй коммунис партинуудай нэгэдэлые, нягта жагсаалые бэхижүүлхын тулада СССР-эй бэелүүлжэ байһан хэмжээнүүдые, хэлбэришэгүй оролдолгыень МНРП бүримүһэн дэмжэжэ байна.

Хамтын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ арадуудай хани барисаа, харилсаа холбоо саг үргэлжэ хэлбэришэгүйгөөр бэхижүүлхэ бодото арга боломжонууд социализмын оронуудта бии гээшэ гэжэ оратор тэмдэглэбэ. Социализмын байгуулһан эдэ арга боломжонуудые мүнөө шадамараар хэрэглэхэ зорилго табигдажа байна.

Монголой коммунистнууд, бүхы ажалшад һанал бодолоороо, хүсэл эрмэлзэлээрээ, үг зорилгоороо алдарта Ленинэй партитай, совет коммунистнуудтай, бүхы совет хүнүүдтэй ходоодоо нэгэн хамта байдаг юм. Монголой арад баатарлиг совет арадтай саашадаашье нэгэ жагсаалда, хамта урагшаа дабшаха юм.

Хэрзэгы хурса ангиин дайн байлдаануудта хатуужаһан, өөһэдынгөө арад зоной, ажалша бүхы хүнүүдэй зол жаргалай түлөө баатарлигаар тэмсэгшэд—аха дүү коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэд, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элигэ ехэ ажал ябуулагшад манай съездэ хабаадажа байна, гэжэ Азербайджанай КП-гай ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **В. Ю. Ахундов** мэдүүлбэ. Альга ташалган доро оратор эндэ байһан айлшадые амаршалаад, хүн түрэлтэнэй арюун нангин хэрэгэй түлөө тэмсэлдэнь ехэ амжалта хүсэбэ.

Долоон жэлэй турша соо совет Азербайджанай арадай ажахын хүгжэлтые тобшолон тэмдэглээд, нүхэр Ахундов энэ үе соо республикын экономикодо гансахан тоогой талаар хубилалта болоогүй, харин шанарай талаар ехэ хубилалта болоо гэжэ тэмдэглэбэ. Азербайджанда индустриин шэнэ шэнэ һалбаринууд хурдан түргэнөөр хүгжэһэн байна: химическа промышленность, хара ба үнгэтэ металлурги болон бусад хүгжөөгдөө. Газ ба нефть республикын түлишэдэ 93,4 процент болоһон байна. Колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин гол фонд 1,6 дахин ехэ болоо.

Эдэ бүгэдэ хадаа ороной үйлэдбэрилгын хүсэнүүдтэ гол шухала хубилалта оруулһаниинь ойлгосотой. Научна түн гүнзэгы шанартай экономическа политика зохёохо, ажахын хүтэлбэрилгын онол арганаудые ашаа үрэ ехэтэй болгохо шухала гэжэ эдэ хубилалтанууд илангаяа хурсаар табижа байна.

Экономико, политика субъективизм гаргаха ябадалые эрид шуул буруушааһан КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум тон шухала үүргэ дүүргээ.

Партиин Уставта зарим хубилалтануудые оруулха тухай, ЦК-гай Политбюро дахин бии болгохо, Генеральна Секретариин тушаал бии болгохо тухай дурадхалые нүхэр Ахундов дэмжэнэ.

Үнгэрэгшэ долоон жэл соо Азербайджанда ехэ юумэн хэгдээ, гэжэ оратор үргэлжэлүүлбэ. Габэшье, промышленностьдашье, барилгадашье, мүн хүдөө ажахыдашье үрэ дүнгүүднэй үшөөшье ехэ байхал ёһотой байгаа гээд бидэнэр ойлгожо байнабди. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин, илангаяа мал ажалай гээгдэлые усадхаха гээшэ манай тон шухала зорилго болоод байна.

Табан жэлэй түрүүшын жэлэй арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар дэлисэ ехэтэй алхам хэгдээ. Нэгэдэхи кварталай промышленна үйлэдбэриин түсэб республикамнай болзорһоонь урид XXIII съездын нээгдэхэ үдэр дүүргээ. Гүрэндэ мал, шубуунуудые худалдаха кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ, һү ба үндэгэ худалдаха түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэбэ. Республикын индустриальна томо барилганудай нэгэн—Кировабадска алюминиевэ завод товарна глинозем, серна кислота (хоро) гаргажа эхилээ. Азербайджанай нефтянигууд Сангачалы-Булла-Дуванный гэжэ райондо мүрэнэй шэнэ газарһаа нефть абажа эхилхээр бэлэдхэжэ, XXIII съезд угтаа.

Азербайджанда шэнжэлэн үзэгдэһэн нефть газар дээрэшье, уһан соошье ехэ доро гүнзэгыдэ олдонхой. Эдээниие абахань бэрхэтэй. Энэ ушар хадаа нефть абадаг, судна барьдаг, металлургиин, нефтиин, машина бүтээгшэдэй промышленностиин хүдэлмэришэдэй хүсые хамталан хүдэлгэхэ эрилтэ табижа байна. Иимэ хэрэгтэ зохихоор түсхэл техникэ хэрэгтэй.

Манай общественнэ ажабайдалай зайлашагүй үндэһэ һүүри хадаа арадуудай хани барисаан болоно, гэжэ саашань оратор хэлэнэ. Эгээл тиимэһээ буржуазна пропагандын бүхы анхарал хүсэниинь манай партиин национальна политикада эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэниинь гайхалтай бэшэ. Совет арадые, тэрэ тоодо азербайджан арадые хардаха гүрдэхэдэнь ехээр түлэдэг этэгээдүүдтэ үнэн сэхээр алба хэдэг буржуазна националистнууд энэ талаар ехэл оролдолго гаргадаг гээшэ. Ленинэй национальна политикын наран доро жаргалтайгаар ажаһуудаг совет арадууд аха дүүгэй хани барисаанай булаг нээһэн Ильичтэ хизааргүй дуратай байдаг.

— Донбассай шахтёрнууд манай партиин гадаадын политикые сум һайшаажа байна: шулуу нүүрһэ ехээр малтан абажа, Эхэ оронойнгоо һүр хүсые бэхижүүлэн, энэ политикые дэмжэнэбди гэжэ Луганска областиин Косиорой нэрэмжэтэ № 1 шахтын сэбэрлэлгын уурхайн комплексно бригадын бригадир **С. И. Воротников** хэлэбэ.

Энэ бригадын коллектив үйлэдбэриин һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр съездэдэ ерээ. Болзорһоо зургаан һараар урид долоон жэлэй түсэб дүүргэгдээ, түсэбһөө гадуур 122 мянган тонно шулуу нүүрһэн малтан абтаа. КПСС-эй XXII, XXIII съезднүүдэй хоорондохи саг соо энэ бригада бүхэли хадын тухай—1250 мянган тонно шулуу нүүрһэ үгөө. Энэнь Донецкэ нэгэ шахтын бүтээсэтэй адли. Бригадын габшагай ажалые парти, правительство үндэрөөр сэгнээ: бригадын 45 гэшүүд Советскэ Союзай орденууд болон медальнуудаар шагнагданхай, бригадиртань Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдонхой.

1962 ондо манай бригадада гурбан коммунистнууд байһан юм. мүнөө 46 болоо гэжэ нүхэр Воротников мэдээсэбэ. Зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй хүнүүд партида ороо юм. Эдэнэр ажалаа ударидажа ябадаг, бусад нүхэдөө дахуулдаг.

Тоосоото элидхэл соогоо партиин Центральна Комитет шулуу нүүрһэнэй промышленностьда анхаралаа һуладхажа болохогүй гэжэ тэмдэглээ. Энээндэнь бидэнэр, делегадууд баяртайбди. Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй турша соо иимэрхүү ябадал гарадаг байһан ха. Оронние түлишөөр хангаха хэрэгтэ шулуу нүүрһэн үшөөл ехэ һүүри эзэлһэн зандаа. Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада бидэнэр, Донбассай шахтёрнууд, оролдосотойгоор хүдэлхэбди.

Ленинскэ хараа шугам дагаж, манай парти XXII съездын һүүлээр ороной экономико улам хүгжөөхын тулада, арад зоной ажана байдал һайжаруулхын, соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхын тулада манай парти эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулһан байгаа. Манай Луганай газар нютагуудта шэнэ городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд урган бодоо, хэдэн арбаад һургуули, клуб, библиотекэ, үхибүүдэй эмхи зургаанууд баригдаа. Ажабайдал һонирхолтой, удха түгэлдэр болоһон, хүн эрдэмдэ һураха, соёл болбосоролдо дуратай болоһон байна. Жэшээ болгон, манай коллективые абаад үзэе: бригадын гэшүүдэй нaһан жииртээ 36 хараатай болонхой, тиимэшье һаа, бидэнэр бултадаа һуранабди—үдэшын, заочно институтнуудта, техникумүүдтэ, һургуулинуудта һуранабди.

Шулуу нүүрһэнэй техникэ мүнөө үеын эрилтэдэ хүргэнэгүй, олон ушарта ашаглаха ая даанагүй гэжэ Донецкэ шахтёрнуудай түлөөлэгшэ саашань хэлэбэ. Үнэтэй сэнтэй механизмууд, комбайнууд, транспортернууд эбдэрһэн дээрэһээ миин хэбтэнэ, запасной частьнууд олдоногүй. Машина бүтээдэг заводууд шахтын түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргахадаа хэрэгтэй болохо запасной частьнуудтайнь, һайн шанартайгаар гаргаха ёһотой. Шахтёрой хүрээнүүдэй музейдэ тушаахаар тон эрхим шанартай механизмуудые бии болгохыень манай эрдэмтэдые, конструкторнуудые гүйха байнабди.

Шулуу нүүрһэнэй промышленностьдо урмашуулгын гуримые ондоо болоо һаа дээрэ гэжэ оратор тоолоно. Мүнөө үедэ түсэб лэ үлүүлэн дүүргэгдээ һаа шан үгтэдэг гуримтай. Тэед түсэб гээшэмнай хэнэйшье мэдэһээр элдэбын байдаг ха юм даа. Сүүдхэдээ 100 тонно түлишэ малтан абаһан бригада 1000 тонно түлишэ абаһан бригадатай тон адли шан абадаг гуримтай. Энэ гурим ёһые хубилгаха хэрэгтэй.

XXII, XXIII съезднүүдэй хоорондохи үе саг тодорхойлхо зуураа КПСС-эй Центральна Комитедэй, тэрэнэй Президиумэй ажал ябуулгын тодорхой, бүтэмжэтэй болоһыень Туркмениин КП-гай ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Б. Овезов** тэмдэглэбэ. Хүдэлхэдэ аятай зохид болоо, партийна ба гүрэнэй асуудалнуудай һайнаар шиидхэгдэдэг болоһые бидэнэр бултадаа хаража байнабди. Тоосоото үе соохи КПСС-эй ЦК-гай политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые Туркменистанай партийна организаци, республикын ажалшад бүримүһэн һайшаажа байна.

Туркмениин газар дээрэ хаа хаанагүй зохёон байгуулхы ажал орьёлжо байна. Нефтянигууд гайхамшагта амжалта түйлана, хлопогой полинуудһаа һайн мэдээсэлнүүд ороно. Туркмениин хлопок таригшад энээнһээ урда тээ хэзээшье үгөөгүй ехэ хэмжээнэй хлопок Эхэ орондоо үгөө.

Туркменистанай партийна организаци байгаалиин хэмгүй ехэ баялигые бүрин хүсэдөөр ашаглаха хэрэгтэ ехэ анхаралаа табижа байна. 1970 ондо республикада 15 миллиард тонно нефть абаха, 15 миллиард кубометр газ абахаар хараалагдана. Тиигэхын тулада республикын дотор нефтиин баялигые арьбадхаха хэрэгтэй. Иимэ хэбтэшые ехэ болгожо боломоор газар гэхэдэ, республикын баруун хажуугай Каспиин далай шадархи Акватори гэдэг газар болоно. Гэбэшье, нефтиин далайдахи хэбтэшэ шэнжэлхэ талаар хүдэлмэри мууса ябуулагдана гэжэ оратор тэмдэглэбэ. Иимэ шэнжэлэлгэ урагшатай болгохын тулада геофизическа шэнжэлэлгын хүдэлмэри үргэдхэхэ ёһотой.

Туркменистанда газай хэбтэшэ тухайлбаряар 6 триллион кубометр бии ха. Зүгөөр газопровод барилга үрэмдэлгэ-малталгын хүдэлмэри һайн харты үгы дээрэһээ, мүн транспортын дуталдадаг дээрэһээ һаатана. Газай хэбтэшэтэй газар ашаглаха хэрэг түргэдхэхын тулада автомобильна харгы барихаар хараалаа һаа, экономическа талаараа ашатай туһатай байха гэжэ тоолонобди.

Туркменистанай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань хүгжөөхын тулада Небит-Дагай ба Красноводскын нефтьтэй районууд хүрэтэр Каракумска каналай барилга үргэлжэлүүлхэ тон шухала гэжэ һанагдана. Энэ хадаа алишье талаһаа ашатай туһатай байха болоно. Энэ каналһаа баруун районуудай үрэжэлтэй газарые уһалжа, ажахын элдүүрилгэдэ оруулха, промышленна предприятинуудай, ажабайдалай эрилтэ хангадаг эмхи зургаануудай, арад зоной хэрэглэмжые уһаар хангаха болоно. Каналай гурбадахи ээлжээе барихын тулада СССР-эй мелиорациин ба уһанай ажахын министерство ба госплан хэрэгтэй соонь мүнөө һомолхоор хараалаа һаань, һайн бэлэй. Энэ барилгада гаргашалагдаһан зөөринь түргэнөөр ашаяа харюулха һэн.

Аму-Дарья мүрэнэй урасхал гуримшуулха асуудал түргэнөөр шиидхэхэ саг болоод байна. Энэ мүрэнэй адаг багаар оршодог манайшье, мүн Узбегэйшье республикын районууд хүдөө ажахын хүдэлмэриин эгээл харюусалгатай үедэ бүри мүнөө уһаар дуталдадаг болоод байна. Газар уһалалгын саг үргэлжын байлгые хангахын тулада 1967 ондо хаалтануудые барижа эхилбэ. Нурекскэ сөөрэм тогтоохо хүдэлмэриие түргэсхэбэл таарамжатай байна.

Гүрэнэй түсэбүүдые, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ хямдаруулха, шанарыень һайжаруулха даалгабаринуудые дүүргэдэггүй промышленна предприятинууд республика дотор үшөөл олон. Мүн хүдөө ажахын продукциие бүри элбэгээр абадаг болохо томо арга боломжонууд бии гээд нүхэр Овезов тэмдэглээ.

Үйлэдбэриие партиин зүгһөө хүтэлбэрилгые шангадхаха, республикын экономикын болон соёл культурын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэхэ хэмжээнүүд Туркменистанай компартиин һаяхан болоһон съезд дээрэ хараалагдаһан байгаа.

Зал соо нэрьемэ шанга альга ташалган болоно. Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын делегациие толгойлогшо **Нгуен Тхи Бинь** съездын трибунын дэргэдэ ерэнэ. Дайлалдажа байгаа арадай басаганай үгэ хэлэхые съездын делегадууд, айлшад сэдхэлээ хүдэлтэн байжа шагнаа.

Съездэ, баатарлиг совет арадта—манай үнэн сэхэ дайшалхы ханида Урда Вьетнамай арадай зүгһөө үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга дамжуулнаб гээд Нгуен Тхи Бинь хэлээ.

США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн дайлалдахын тулада Урда Вьетнамай бүхы арад нэгэ хүн шэнгеэр нягтаар жагсан, өөрынгөө патриотическа заншалнуудые хүгжөөн, тэмсэлэй бүхы онол аргануудые хэрэглэнэ. Хүдөө тосхонууд болон городуудта дэлгэржэ байһан политическэ тэмсэлдэ хэдэн олон миллион хүнүүд хабаадана. Зэбсэгтэ тэмсэл түргэнөөр ургажа байнхай. Хурдан түргэнөөр сохилтонуудые хэхэ, шууд түргэн илалта түйлаха гэһэн американ стратегиие энэ тэмсэл буруу һүргэнэ, америкынхидай тактическа түсэбүүдтэ саг үргэлжэ сохилтонуудые хэжэ, тэдэнэй дунда сошордолго мэгдэлгэ үүдхэнэ, тэдэнэй ябуулгануудые һаатуулна.

Урда Вьетнамай газарай табанай дүрбэн хубиие эзэлдэг сүлөөлэгдэһэн район бии болонхой. Тэндэ хэдэн арбаад миллион хүн ажаһууна. Урда Вьетнамай национальна сүлөөрэлгын фронт арадай тэмсэлые, шэнэ ажабайдал зохёон байгуулгые хүтэлбэрилдэг засагай органой уялгануудые болон үүргэнүүдые дүүргэдэг юм. НФОЮВ—Урда Вьетнамай арадай гансахан лэ бодото түлөөлэгшэнь болоно.

Урда Вьетнамай Арадай хуулита эрилтэнүүдые, дэлхэйн түрүү олониитын һанамжые хэрэгсээнгүйгөөр эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае американ империализм үргэдхэнэ гээд Нгуен Тхи Бинь үргэлжэлүүлэн хэлээ. Манай газар дээрэ Америкын империалистнууд час бүхэндэ, минута бүхэндэ шуһата, зэрлиг муухай гэмтэ ябуулгануудые үйлдэжэл байһаар. Эдэниинь хүн түрэлтэнэй һэшхэл тэсэжэ шадахагүй байна.

Имагтал, Урда Вьетнамһаа өөһэдынгөө сэрэгүүдые США-гай гаргаад байхада, Женевскэ хэлсээнүүдээр тодорхойлогдоһон, Урда Вьетнамай арадай гол эрхые мэдэрээд, Национальна сүлөөрэлгын фронтые мэдэрээд байхадань Урда Вьетнамда амгалан байдал тогтоожо болохо гэжэ эли тодо байна бшуу.

Хохидол болон бэрхэшээлнүүдһээ түбэгшээнгүйгөөр, илалта түйлатараа тэмсэхээр Урда Вьетнамай арад хүсэд шиидэнги байна. Энэ дайнай хэршье удаан саг соо үргэлжэлөө һаань, манай арад американ эзэрхэг түримхэйшүүлые лаб һамна бута сохихо, национальна нангин эрхэнүүдээ: бэеэ даанхай байдалые, демократиие, эб найрамдалые болон бэеэ абанги байлгые түйлажа шадаха. Эхэ ороноо нэгэдүүлхэ замаар урагшаа дабшаха.

Урда Вьетнамай арадай үнэн зүб тэмсэлые американ империализмда—эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй дайсанда эсэргүү тэмсэлэй түрүү зэргэ гэжэ бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүд тоолоно, тиимэһээ маанадта али бүхы дэмжэлгэ үзүүлнэ. Энэ дэмжэлгын түлөө Советскэ Союзда, Хитадта болон бусад социалис оронуудта, коммунис партинуудта, национальна бэеэ даанхай гүрэнүүдтэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ, бүмбэрсэг дэлхэйн эб найрамдалда, эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудта манай арад гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэнэ. Урда Вьетнамда Джонсоной правительствын хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй дайнда эсэргүү ябуулга хэһэнэйнь түлөө Америкын түрүү үзэл бодолто хүнүүдтэ бидэнэр мүн лэ баясхалан хүргэнэбди.

Политическэ, һанал сэдьхэлэй, материальна туһаламжа бүхы үнэн зүрхэнһөө үзүүлдэгэйнь түлөө Советскэ Союзай Коммунис партида, совет арадта Урда Вьетнамай Национальна Фронтын гүнзэгы ехэ баясхалангые мүнөө энэ трибуна дээрэһээ дамжуулхые илангаяа өхөөр хүсэхэ байнабди. Советскэ Союзай дэмжэлгэ тухай мэдээсэлнүүдэй хойноһоо Урда Вьетнамай арад үдэр бүхэндэ адаглан хаража байдаг, тиин хүндэ хүшэр аад, алдаота тэмсэл хэжэ байһан өөһэдтэйнь Советскэ Союзай аха дүү арад ходоодоо ойрхоно байдаг гэжэ ехэ баясхалантайгаар харадаг байна.

Урда Вьетнамай национальна сүлөөрэлгын фронтын Центральна Комитедэй Президиумэй түрүүлэгшэ доктор Нгуен Хыу Тхогой КПСС-эй XXIII съездэ эльгээһэн телеграммые Нгуен Тхи Бинь үгынгөө түгэсхэлдэ уншаа.

Делегадуудай нэрьемэ альга ташалган доро Нгуен Тхи Бинь съездын президиумдэ туг дамжуулан үгөө. Тэрээн дээрэнь иимэ үгэнүүд бэшээтэй: «Урда Вьетнамай болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи бата бэхи хани барисаан, дайшалхы һанал нэгэдэлгэ хэтэ мүнхэдөө бэхижэжэ байг лэ».

Баатар-город Москвагай бүлэг делегадууд—алюминиевэ холисонуудай заводой хүдэлмэришэн **И. Д. Грешнев**, Фрунзын нэрэмжэтэ фабрикын үйлэдбэриин һуралсалай бүд нэхэгшэ—инструктор **В. М. Петрищева**, Калининай нэрэмжэтэ камвольно-ээрэлгын фабрикын цехэй начальник **С. А. Котова**—энэ бэлэгэй түлөө баясхалан хүргөөд, В. И. Ленинэй портредтэй тугые Нгуен Тхи Биньдэ барюулаа. Москвагайхидай зүгһөө И. Д. Грешнев нигэжэ хэлээ.

— Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө бүгэдэ ниитын тэмсэлдэ болон жагсаһан Вьетнам арадай хүбүүд, басагадай зоригоор зоригоор манай арад омогорхоно. Бидэнэй бүхы һанаа сэдьхэлнай таанадтай байна.

Бултадаа хүл дээрээ бодон зогсоно. Нэрьемэ шанга альга ташалган болоно..:

Тиигээд апрелиин 1-нэй үглөөнэй заседани дүүрэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо. Делегадууд СССР-эй летчик-космонавт В. В. Николаева-Терешкова, СССР-эй летчик-космонавт А. Г. Николаев, КПСС-эй Ярославска обкомой нэгэдэхи секретарь Ф. И. Лощенков.

ТАСС-ай фото.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДЫЕ ҺУНГАХА РСФСР-эй ҺУНГУУЛИИН КОМИССИИН СОСТАВ БАТАЛХА ТУХАЙ

«СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай Дүримэй» 39, 40, 41-дэхи статьянуудай үндэһөөр Национальностьнуудай Соведые һунгаха РСФСР-эй һунгуулиин комиссие олониитын эмхинүүдэй, ажалшадай бүлгэмүүдэй иимэ түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэн баталха:

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ **Прохоров** Василий Ильич — Профессиональна Союзай Бүхэсоюзна Центральна Соведһээ.

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Журавлева** Марина Ильинична — Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзһаа.

Һунгуулиин комиссиин секретарь **Вороновский** Николай Анатольевич — Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзһаа.

Һунгуулиин комиссиин гэшүүд:

Акаев Ирбайхан Акаевич — Дагестанай АССР-эй Хасавюртовскэ виноград таридаг совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшадһаа;

Артоболевский Иван Иванович — РСФСР-эй «Знани» бүлгэмһөө;

Баранова Зоя Сергеевна — Комиин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай обкомһоо;

Благомыслова Зоя Васильевна — Саратовска областиин Краснокутска районой «Красный партизан» колхозой колхоэнигуудһаа;

Губайдуллин Ахат Шарифуллович — Татарай АССР-эй «Альметьевнефть» гэжэ нефть олзоборилгын управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадһаа;

Демченко Владимир Акимович — Московско областной коммунис эмхиһээ;

Енисеев Сергей Исакович — Эрхүүгэй областиин Усть-Ордын буряад округой коммунис эмхиһээ;

Марков Аркадий Терентьевич — Удмуртиин областной коммунис эмхиһээ;

Мартынова Галина Павловна — Йошкар-Ола хотын найман жэлэй № 9 һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ;

Орлов Сергей Сергеевич — РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной Ленинградска отделениһээ;

Павлов Владимир Павлович — Омско синтетическэ каучугай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадһаа;

Сизов Федор Яковлевич — Армида, Авиацида, Флодто туһалха бүхэсоюзна һайн дуранай бүлгэмэй (СССР-эй ДОСААФ-ай) Мурманска обкомһоо,

Темиров Умар Ереджибович — Ставрополиин хизаарай Карачаево-Черкесскэ областиин коммунис эмхиһээ;

Тимашова Матрена Федоровна — Воронежско областиин Бобровско районой «Память Кирова» колхозой колхознигуудһаа;

Хиневич Михаил Максимович — Хабаровска түлишын түхеэрэлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадһаа;

Шахов Василий Егорович — Московско прожекторнэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадһаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ИГНАТОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
С. ОРЛОВ.

Москва, 1966 оной апрелиин 2.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

Апрелиин 1-нэй үдэшын заседани

МОСКВА, апрелиин 2. (ТАСС). Үсэгэлдэр съездын үдэшын заседани дээрэ **П. Н. Демичев** түрүүлэгшээр hууба. СССР-эй Науканuудай академиин президент **М. В. Келдыш** манай эрдэмэй туйлалтануудые өөрынгөө үгэ соо дэлгэрэнгыгээр харуулаа. Совет эрдэмэй туйлалтанууд партиин эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын ашаар туйлагдаа гэжэ тэрэ зааба. Эрдэмэй шэнэ үзэл бодол бүхы арадай зохёон байгуулха ажалаар бодото байдал дээрэ бэелүүлэгдэhэн байна гэбэ.

Оратор манай үеын эрдэмэй-техническэ гайхамшагта ехэ зүйлнүүдые нэрлэнэ. Замбуулин худар хүнэй ниидэхэ ябадал бэелүүлэгдээ. Хүнүүд мүнөө үеын техникын туйлалтануудые түрүүшынхеэ ашаглажа, hарын ара талые хараа, hара дээрэхи талмайе хараа. Совет ракетэ Үүрэй солбон хүрөө. hарые тойродог хэмэл одо табиха оньhо түхеэралгэ шэнжэлхын тулада үсэгэлдэр ракетэ ниидэ гэжэ бүхы залай альга ташалга доро академик хэлэбэ.

Шэнэ материалнууд болон зүйлнүүдые байгуулха талаар туйлагдаhан амжалтанууд физико-химиин эрдэмые бүхы талаар шудалалгада түшэглэнэ гэжэ эрдэмтэ үргэлжэлүүлнэ. Дүрбэлжэн миллиметр дээрэ 300 килограмм хүрэтэр даралта тэсэхэ хатуу бүхэ түсхай булад абаха арга зохёогдоо. Энэнь юрын буладта орходоо нэгэ хахад дахин бүхэ байна. Металлнуудай болон органическа-бэшэ бүридэлнүүдэй зарим монокристалл бүхынгөө талаар дүрбэлжэн миллиметртэ 1000 килограмм тэсэнэ.

Тон бүхэ, үни удаан эбдэрхэгүй шанартай шэнэ полимернэ материалнуудые абаха арга зам хараалагдаа. Зүгөөр эрдэмэй-техническэ туйлалтануудые бодото байдал дээрэ түргэнөөр бэелүүлхэ шухала болоно. Үйлэдбэриин технологиие hайжаруулха, материал үйлэдбэрилхын тула шанга даралта, элдэб түяаталгануудые, айхабтар хатуу материалнуудые, тэhэрэлгэ болоходо гараhан хүсэнүүдые, хүсэтэ магнитна полинуудые хэрэглэхэ шухала гэжэ оратор зааба.

Электронно-тооололгын талаар манайда туйлагдаhан хэмжээн, тэрэниие нэбтэрүүлгэ хангалтагүй байна. Гэбэшье, урагшаа ехэ алхам хэгдээ. Секунда соо миллион хүрэтэр тоололго хэхэ хүсэтэ тооололгын машинанууд байгуулагданхай. Эхилээд байhан табан жэл соо тоололгын техникэ хүгжөөхэ талаар шэнэ юумэ хэгдэхэ ёhотой болоно. Иимэ техникые инженернэ тооололгодо, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ улам үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Нэгэ кристалл дотор орёо оньhон электронно схемэнүүдые байгуулмаар шэнэ арга боломжонууд мүнөө бии болоо гэжэ эрдэмтэ зааба.

Нүхэр Келдыш совет физигүүдэй тон шэнэ үшөө нэгэ туйлалтые hануулна. Энэ хадаа хэлхеэ холбооной айхабтар холо, тон hайнаар хүдэлхэ арга бии болгоно. Тиигэжэ электроникын элементнүүдэй хүдэлсые үшөө хэдэн зуу дахин түргэдхэхэ арга хараалагдаа гэжэ эрдэмтэ хэлэбэ.

Байгаалиие шэнжэлхэ мүнөө үеын эрдэмэй гол hалбаринуудай талаар эрдэм ухаанай тон ехэ шэнжэлэлгэнүүдые хэхэ шухала гэжэ оратор мэдүүлээ. Энээнэй ашаар бидэнэр бодото байдал дээрэ саашанхи революционно дабшалта хэмээр зүйлнүүдые туйлажа шадаха байнабди. Арадай ажахые үлэмжэ хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, тэрэнэй элдэб hалбаринуудые хүгжөөхэ талаар ехэ юумэ хэхэ гэhэн зорилго мүнөө совет эрдэмтэдэй урда табигдана. Бидэнэр социалис экономикын теоретическэ асуудалнуудые шэнжэлгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, социологическа тодорхой шэнжэлэлгэнүүдые шангадхаха ёhотойбди.

Эрдэмые хүгжөөлгэ хадаа коммунизм тээшэ манай дабшалтые түргэдхэхэ шэнэ арга замуудые бии болгохо гэжэ түгэсхэлдөө академик хэлээ.

СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал **Р. Я. Малиновский** делегадуудта зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үмэнэhөө дайшалхы амар мэндэ хүргэнэ.

КПСС-эй ЦК болон Советскэ правительсво эб найрамдалда дуратай ленинскэ хараа шугамые батаар, эрид шуудаар бэелүүлнэ. Зүгөөр бидэнэр США түрүүтэй империалис гүрэнүүдэй ээрхэг түримхэй аашын ургажа байhаниие тооонгүй байжа шадахагүйбди гэжэ маршал хэлээ. Манай арадай болон социализмын оронуудай бусад арадуудай аюулгүй байдал тухай анхарал оролдолго гаргажа, партимнай Советскэ Союзай бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхын тула бүхы хэмжээ абана.

Совет зэбсэгтэ хүсэнүүд партиин XXII съездhээ хойшо үнгэрhэн үе соо сэрэгэй байгуулалтын имагта орёо, шухала олон зорилгонуудые шиидхэhэн байна гэжэ маршал мэдээсэнэ. Элдэб түхэлэй ядерна hомо зэбсэгэй запас ехэ болгогдоо, бүхы түрэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зэбсэгжэлгэнь эрид шууд шангадхагдаа.

Ракетнэ зэбсэгжэлгын хэдэ хэдэн тон шэнэ зүйлнүүд бии болгогдоо. Тэмсэлэй элдэб олон хэрэгсэлнүүд богонихон болзор соо ашаглалгада оруулагдаа. Стратегическэ удха шанартай ракетнэ сэрэгүүд дотор олон шэнэ юумэнүүд байгуулагдаа.

Манайда уhан доогуур ракетэнүүдые шэрэхэ флот байгуулагдаа. Энэ флот далай дээрэшье, хуурай газар дээрэшье дайсанай барилганuудые hандаргаха зорилго дүүргэжэ шадаха байна. Уhан дороhоо ракетэнүүдые холо ябуулха хүсэтэй баллистическэ ракетэнүүдээр зэбсэгжүүлэгдэhэн уhан доогуур ябадаг шэнэ атомна онгосонууд—ракетоносецууд тэрэнэй составта оронхой.

Манай ракетэ холо абаашадаг авиациншье ядерна хүсэн ехэ болоо.

Илангаяа газар дээрэхи сэрэгүүдэй, далайн-сэрэгэй флодой оперативно-тактическа ядерна хэрэгсэлнүүдшье хүгжөө. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые тэмсэлэй юрын хэрэгсэлнүүдээршье хангалга таараха зэргээр шангадхагдаа. Стрелково дивизинүүд үлэмжэ hайн бронетанкова, артиллерийскэ болон түсхай техникээр зэбсэгжүүлэгдээ. Хэдэ хэдэн шухала шанарнуудай талаар совет танкнууд Америкын Холбоото Штадуудай болон НАТО-до хабаададаг бусад оронуудай hүүлэй үеын танкнуудhаа үлүү hайн байна.

Шэнэ айхабтар hайн зенитно-ракетнэ системэнүүд болон самолетдууд-перехватчигуудай авиационно комплекснууд бии болгогдоод, зэбсэгжэлгэдэ абтаа. Манай ПВО-гой хэрэгсэлнүүд дайсанай ямаршье самолёдуудые болон олохон рекетэнүүдые лаб үгы хэхэ шадалтай.

Холо ниидэдэг авиациин шанар ондоо болоо. Фронтовой, далайн, ракетэ шэрэлгын, илангаяа сэрэгэй-транспортна авиациин дайшалхы самоледдуудай паркын нилээд хубинь шэнэлэгдээ.

Армиин болон флодой сэрэгшүүд дайшалхы шэнэ техникэ амжалтатайгаар шудална. Үнгэрэгшэ жэлдэ ракетэнүүдые табилганууд бултадаа шахуу «эрхим», «hайн» сэгнэлтэтэйгээр дүүргэгдэhэн байна. Хэдэн үдэрэй саада тээ уhан доогуур ябадаг бүлэг атомна онгосонууд дэлхэйе тойрон уhан доогуур ябалгые амжалтатайгаар дүүргээ. Зэбсэгтэ хүсэнүүд манай Эхэ оронииe хамгаалха талаар дайшалхы ямаршье зорилгонуудые дүүргэхэ шадалтай гэжэ эдэ бүхы зүйлнүүд найдамтайгаар хэлэхэ арга олгоно.

Варшавска договорто хабаадалсадаг оронуудай аха дүү арминуудтай дайшалхы хани харилсаан hүүлэй жэлнүүдтэ үргэдөө, бэхижээ гэжэ министр түсхайлан заана.

Манай зэбсэгтэ хүсэнүүд добтолхын түлөө байгуулагдаhан бэшэ, харин манай ороной хилэнүүдые хамгаалхын, манай арадай болон бидэнэрэй хани барисаата оронуудай аюулгүй байдалые хангахын тулада байгуулагданхай юм. Бидэнэр өөрынгөө арадай амгалан ажалые хамгаалгада илангаяа мүнөө, манай гүрэниие хамгаалгын «сэнхир бүhэлүүрэй» дүүрээд байhан үедэ hанаа амараар, этигэл найдамтайгаар байнабди. Хэрбээ империалистнууд Советскэ Союзда болон бусад социалис гүрэнүүдтэ эсэргүү дайн сэрэг эхилхэ гэжэ hэдээ hаань, манай сохилто дайн сэрэг эмхидхэгшэдые үгы хэхэ байhандань hэжэг hанангүй байжа болоно. Манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүсэ шадалынь гансал тэдэнэй гарта байhан эрхим hайн буу зэбсэг дээрэhээ болоно бэшэ. Мүн тэрэшэлэн сэрэгшүүдэй үзэл бодолой хүсэнhөө, өөрынгөө арадта тэдэнэй хизааргүй үнэн сэхэ байhанhаа, Коммунис партиин үзэл сурталда үнэн сэхэ байhанhаань болоно.

— Партиин политическэ шугамай, тэрэнэй ленинскэ национальна политикын зүб байhанай эли тодо гэршэнь Советскэ Союзай бүхы арадуудай—багашье, ехэшье арадуудай экономикын болон соёл культурын дэбжэлтэ мүн болоно,— гэжэ Молдавиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **И. И. Бодюл** хэлэнэ. Совет засагай жэлнүүдтэ Молдави экономическа гээгдэнги байдалhаа үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй дээдэ зэргын хэмжээндэ, түрүү соёл культурада хүрэтэр айхабтар ехэ алхам хээ. Бүхы ядарал зоболонгой зам дээрэ байна гэжэ утай бэшэг зохёогшодой хэлэhэн тэрэ хизаар мүнөө тад ондоо болонхой. Республика дотор үргэн ехэ промышленность, оньhожоруулагдамал томо колхозууд болон совхозууд бии болонхой. Эндэ хэдэ хэдэн миллиард түхэригэй промышленностиин болон хүдөө ажахын продуктнууд бүтээгдэн гаргагдана. Манайда 3,5 мянган үлүүтэй эрдэмтэд, дээдэ болон дунда мэргэжэлэй 123 мянган хүнүүд ажаллана.

Ондоо ямаршье республика доторхидо адли Молдавида туйлагдаhан айхабтар ехэ социальна хубилалтанууд хадаа манай ороной бүхы арадуудй хамтын хүсэл оролдолгын, тэдэнэрэй бата бэхи, эбдэршэгүй хани барисаанай аша үрэ мүн. Республикын ажалшад Советскэ Союзай аха дүү арадуудай республикымнай хүгжэлтэдэ туhалhан бүхы юумые үндэрөөр сэгнэнэ, өөрынгөө үүргэ уялгада ехэ харюусалгатайгаар хандана, промышленностиин болон хүдөө ажахынгаа арга боломжонуудые hайнаар ашаглаха гэжэ оролдоно.

Шэнэ табан жэл соо Молдавиин экономикые бүри ехээр хүгжөөхэ гэжэ хараалагдана. Хэрбээ үнгэрэгшэ долоон жэл соо республикын арадай ажахыда 1,6 миллиард түхэригэй гүрэнэй капитальна hомололгонууд болон 880 миллион түхэригэй колхозно зөөри оруулагдаhан байгаа hаа, энэ табан жэл соо 3 миллиард үлүүтэй түхэриг гүрэнэй болон колхозно мүнгэ зөөри оруулагдахаар хараалагдана. Манайда хэдэн арбаад томо промышленна предприятинууд баригдаха, электроэнерги үйлэдбэрилгэ жэл соо 7 миллиард киловатт-час хүрэхэ, уhалагдадаг газарай талмай мүнөө бии байhан 75 мянган гектарай орондо 220 мянган гектар хүрэтэр ехэ болохо байна.

Молдавиин экономическа хүгжэлтын хурдан түргэнөөр ябажа байhаниинь элитэ. Зүгөөр республикын бүхы арга боломжонууд адли бэшээр хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ хүдөө ажахы дотор үнэтэ техническэ ургамалнуудые, овощ, фруктнууд болон виноград ургуулха үндэhэ hуури байгуулагдана. Уhалагдадаг газарай талмай үргэдэнэ, минеральна үтэгжүүлгэ болон түсхай техникэ улам ехээр абтана. Зүгөөр эдэ түсэбүүдые бэелүүлгэ хүдөө ажахын продукци абалгын ургалтаhаа эдеэ хоолой промышленностиин гээгдэhэн ябадалаар hаатуулагдана. Колхозууд болон совхозуудай продукцияа худалдаха гээшэ бэрхэтэй асуудал болонхой. Энэ асуудал шиидхэхэ хэрэгтэй болоо.

Саашадань оратор үзэл сурталай хүдэлмэри шангадхаха шухала тухай хэлээ. Советскэ Союзай бүхы арадуудай национальна омогорхол болодог революционно түүхэтэ ойнуудые баяр ёhололтойгоор hайндэрлэлгын удха шанарые заана, декабриин 30-да Совет Социалис Республиканuудай Союзай тогтоhон үдэрые hайндэрлэдэг байhан заншалые hэргээхэ гэhэн дурадхал оруулна.

Совет обществын айхабтар ехэ туйлалтань арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй, ходоодоо бэхижэжэ, хүгжэжэ байдаг хани барисаан — социалис гүрэнэй хүсэ шадалай үндэhэ hуури болоно гэжэ нүхэр Бодюл хэлэнэ. Молдавиин арад 150 гаран жэлэй турша соо агууехэ ород, украин болон бусад арадуудтай хамтадаа нэгэдэмэл гүрэн дотор өөрынгөө ажабайдал байгуулна.

Ораторай эдэ үгэнүүдтэ съездын делегадууд нэрьемэ альга ташалгаар харюусана.

Съездэ хабаадагшадай халуунаар угтаhан Югославиин Коммунистнуудай союзай гүйсэдкомой гэшүүн, ЦК-гай секретарь **Александр Ранковичто** үгэ үгтэнэ. Югославиин болон Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон тэгшэ хани харилсаанай, бэе бэеэ ойлгохо ябадалай, бэе бэедээ этигэлсэлгын удхатайгаар гүнзэгырнэ, бэхижэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Югославиин коммунистнууд болон бүхы ажалшад манай оронуудай хоорондохи харилсаануудай иимээр хүгжэжэ байхада баясана.

Уласхоорондын гол асуудалнуудай талаар, нэн түрүүндэ дайн сэрэгэй болон эб найрамдалай, колониализмые усадхалгын, империализмда болон шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлэй, зэргэ ажабайлгын политикын шухала асуудалнуудаар, мүнөө үеын дэлхэйн бусад гол асуудалкуудаар манай үзэл бодолой дүтэрхы гү, али адлирхуу байhан ябадал аша хэрэгэй, үг зорилгымнай ниитэ байhан дээрэhээ болоно.

Оратор уласхоорондын харилсаануудай ниитэ байдалай муудаhанда, дэлхэйн бүмбэрсэгэй элдэб хубинуудта хуушан тулалдаануудай бии байжа, шэнэ тулалдаануудай эдэбхитэй боложо, эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулhанда hанаагаа зобоhоноо мэдүүлнэ. Уласхоорондын байдалай иигэжэ муудаhанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, саашанхи политическэ, экономическа сүлөөрэлгые, арадууд болон гүрэнүүдэй тэгшэ эрхэтэ хани харилсаа бэелүүлхэ ябадалые зогсоохын гү, али hаатуулхын зорилгоор шэнэ түхэлэй колониалистска хүсэнүүдэй, хархис этэгээдүүдэй бусад оронуудай дотоодын хэрэгтэ бүдүүлигээр, hэнгэргүйгөөр хамааралсаха гэhэн hэдэлгэ дээрэhээ болоно гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Вьетнамда США-гай ээрхэг түримхэй добтолго, интервенцинүүд, үймөөнүүд болон Азиин, Африкын, Латиин Америкын дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалга тэдэнэрэй түсэбүүдэй миил лэ хубинь болоно. Югославиин Коммунистнуудай союз империалис ээрхэг түримхэйшүүлэй политикада эгээн эрид шуудаар эсэргүүсэдэг байгаа. эсэргүүсэнэшье, өөhэдынгөө оронуудай хүсэд бэеэ даанхай байдалай түлөө вьетнам болон бусад бүхы арадуудай тэмсэлые хүсэд дэмжэнэ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл, бусадай мэдэлдэ байха ябадалда, адли тэгшэ бэшэ эрхын бүхы түхэлдэ эсэргүү тэмсэл хадаа мүнөө үеын уласхоорондын харилсаануудай талаар Югославиин Коммунистнуудай союзай гол асуудал мүн болоно гэжэ нүхэр Ранкович үргэлжэлүүлнэ. Зэргэ ажаhуулгын удха шанар иимэ байна. Амгалан зэргэ ажаhуулга гээшэ дарлагдагшад дарлагшад хоёрой хоорондохи эб найрамдал гэhэн удхатай бэшэ, бэеэ даанхай, адли эрхэтэ арадуудай хоорондохи эб найрамдал мүн болоно. Зэргэ ажабайлгын политика ябуулха, гээшэ нэн түрүүндэ арадуудай сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлые дэмжэлгэ, тэрэшэлэн туhаламжада хэрэгтэй Азиин, Африкын болон Латиин Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудта экономическа болон бусад туhаламжа үзүүлхэ, тэдэниие дэмжэхэ хэрэг мүн болоно.

Уласхоорондын зүрилдөөе бүгэдэ ниитын дай хэхэ аргаар шиидхэхэ гэhэн бодол хадаа революционно түрүү, демократическа хүсэнүүдэй бодото хүсэ шадалые болон шадабариие тоохогүй гэhэн удхатай. Арадуудые термоядерна дайнда оруулха hэдэлгэдэ эсэргүү Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай, ямаршье бүлэглэлдэ хабаадаагүй, мүн эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд болон хүсэнүүдэй эрид шууд тэмсэл, тэрэшэлэн ээрхэг түримхэй империалис этэгээдүүдые амяарлан hалгааха хэрэгтэ зорюулагдаhан хүсэлэл оролдолго эрхэ сүлөөдэ дуратай хүн түрэлтэнэй аша хэрэгтэ болон эрилтэнүүдтэ таарана, эб найрамдалай, түрүү хүгжэлтын хэрэгтэ ехэхэн нэмэри мүн болоно.

Хүндэтэ нүхэдүүд, hанал бодолоо, дүй дүршэлөө андалдан абалсалгые саашадань үргэдхэхэ талаар, социализмые саашадань хүгжөөхэ тушаа хэрэг дотор манай хүнүүдтэ ушардаг hайн үрэ дүнгүүдтэй, мүн бэрхэшээлнүүдтэй өөр өөрыгөө танилсуулха талаар манай хоёр талын эрмэлзэлгэ хадаа манай партинуудай саг үргэлжын хэрэгсэл мүн болоно. Социалис Югослави Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани барисаата, адли тэгшэ эрхын харилсаа холбоо бэхижүүлгын шэнэ ехэ нүхэсэл бии болгоно гэжэ үшөө дахин заахые хүсэнэб гэжэ оратор хэлэнэ.

Чилиин компартиин ЦК-гай генеральна секретарь **Луис Корвалан** съездэ хабаадагшадай альга ташалган доро трибуна дээрэ гарана.

Манай партиие Луис Эмилио Рекабарренэй үндэhэ табин байгуулhанhаа хойшо дүшэ гаран жэлэй турша соо бидэнэр Советскэ Союзай Коммунис партитай гар гараа барилсан ябанабди. Манай революционно омогорхолой, хүдэлмэришэн ангиин гол ёhодо аша хэрэгтэ үнэн сэхэ байлгымнай нүхэсэл, манай партиин бата бэхи нэгэдэлэй үндэhэ hуури иимэ байна.

Бидэнэрые Советскэ Союзай алдарта Коммунис партитай холбодог булад мэтэ бата барисаае хэншье, юуншье—дайсадай аашашье, национализмын хороншье, ямаршье хашалта, түүхын ямаршье эрьелтэ эбдэжэ шадаагүй, хэзээшье шадахагүй гэжэ оратор хэлэнэ.

Бидэнэр бүхы коммунис партинуудтай холбоо барисаагаа бэхижүүлхын тула хүсэлэл оролдолгоёо гамнахагүйбди. Манай hүүлэй—XIII съезд дээрэ 34 аха дүү партинуудай түлөөлэгшэнэр байлсаа. Хитад нүхэдтэй харилсаамнай урдань хоёр талада, бултанда ашаг туhатай байhан аад, мүнөө үедэ бодото дээрэ таhаранхай байhаниинь шаналмаар. 1960 ондо Москвагай мэдүүлгые зохёоходо, тэрээндэ гараа табихада бидэнэрэй бултадаа баталан абаhан бэе бэеынгээ хэрэгтэ хамааралсахагүй, партинуудай тэгшэ эрхэтэй, бэеэ даанхай байлгын гол ёhоной үндэhэ hуури дээрэ эдэ харилсаануудые hэргээхээр манай бэлэн байhан тухай бидэнэр мэдүүлhэн байхабди.

Партинууд хоорондохи харилсаанууд дотор оройлон зонхилхо ябадал гаргажа болохогүй тухай КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор нүхэр Брежневэй хэлэhэн бодолые бидэнэр дэмжэнэбди. Коммунис парти бүхэн өөрынгөө хараа шугамые тодорхойлно, тиихэдэ энэ хараа шугамынь бултанда ниитэ ёhоной—энэ хараа шугамынь бултанай хабаадалгатайгаар зохёогдодог байгаа гү, али зохёогдожо болохо байна.

Үлэмжэ зэрлиг түхэлтэй боложо байhан янкнуудай империализмын ээрхэг түримхэй политика юун гээшэб гэжэ Латиин Америкын арадууд мэдэнэ. Куба Доминиканска Республика хоёр энэ политикын хохидолдо сэхэ ороhон байха. Латиин Америкын бүхы оронуудай бэеэ даанхай байдал аюулда ороод байhыень Джонсоной номнол болон Америкын оронуудай хоорондын хүсэнүүдые байгуулгын түсэбүүд харуулна.

Латиин Америкэдэ ургажа революционно буhалгаанай США-гай зонхилогшод шэнэ бии болохо ябадал тохёолдуу бди гэжэ мэдүүлээ. Тэдэнэрэй бодолдо эсэргүүсэн хоёрдохи гурбадахи Куба бии болохо! нууд түби дээрэхи оронуудай гоор бии болохо байха! Оратор дай аша хэрэгэй түлөө Чилиин мунис партиин тэмсэл тухай Аллуу, дутуугайшье байжа бол ажал ябуулгадаа парти нилээ жалтануудые туйлаа. Парти дотороо ехэ хүндэтэй парти Тэрэнэй hанал бодолые, ажал гые хэншье тоонгүй байжа ш гүй. Али нэгэн орон доторхи лые тэндэ хүдэлмэрилжэ байгаа тиhаа үлүүгээр хэншье мэд Парти бүхэндэ өөрын дүй д бии. Парти бүхэнэй уялга ха садай дүй дуршалhөө hургаал хэн нэгэндэ хэшээл үгэхэ гэ дэлгэгүйгөөр, коммунистнуудта баатай даруу зантайгаар өөр дүй дуршалые бусадта дамж үгэхэ ябадал болоно.

Коммунис партинуудай бол волюционно хүсэнүүдэй нэгэ ажал ябуулга хадаа хүгжэжэ асуудалнуудаар ямар нэгэн даануудhаа гү, али тэдэ асуу дые сэгнэхэ талаар хэды ехэ а hаашье хүсэтэй гэжэ бидэнэр нобди.

Вьетнамда үдэр байхадань дэ hүни байдаг. Ханойн гү, али гоной ажаhуугшадта манай ор зар дэлхэйн нүгөө талада, дала дай саана байна гээшэ. Вьетн Чилиин хэды холо байбашье дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы зах заарнуудайхи шэнги империал хорото муухай аашанууд гүнзэ раа гуталга үүсхэнэ, тиихэдэ нам арадай баатар зоригто заха хизааргүй ехэ омогорхол но.

— Хүниие сүлөөлхэ хэрэгт ветскэ Союзай хэhэн юумэ айх ехэ,— гэжэ Луис Корвалан дүүргэнэ.—Тэрэнэй эгээн ехэ хадаа коммунизм байгуулга болоно. Коммунизмын үзэл с тэрэнэй бодото жэшээ хадаа оронуудай олон миллион ажал ушар ёhо мэдэхэ ябадалай, эл ургалтада шиидхэхы нүлөө даашье үзүүлхэ байха.

Кремлиин Съезднүүдэй орд пионерэй горнонуудай дуун зэ Эдир ленинецүүдэй түлөөлэгшэ делегадууд хүл дээрээ зогсоо на. Пионерскэ тугуудые намил hан сагаан самсатай, улаан га тай ухибуул айхабтар ехэ зала хы ярусуудай хоорондуур дүү

Манай бүхы орон соо ябаhаа —эстафетэ дотор эдир лени өөрэдынгөө эрхим хэрэгүүдые Съездэ пионерэй рапорт болох ехэ том президиумэй стол дээр бигдаба.

Ухибуул делегадуудта амар хүргэн хандана. Эдир ленинец эгээн нангин энэ эрмэлзэлгэ «Ленин шэнгеэр hураха, Ленин геэр тэмсэхэ, агууехэ хэрэгтэ шэнгеэр алба хэхэ!» ябадал бол гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

— Эдир пионернүүд! Комму партиин хэрэгэй түлөө бэлэн б ты!—гэжэ түрүүлэгшэ соносхо

— Хэзээдэ бэлэн!—гэжэ ух суурья татан харюусана...

...Съездын үдэшын заседани даа гэжэ соносхогдоно.

Апрелиин 2-то КПСС-эй съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

ОРОНГЫН АЖАЛШАД ОМОГТОЙ

Олоной hанал—съездэ

— hонимнай?
— hониншье биил гээшэ. Шагнахал сүлөөтэй гаш...
— Хөөрыш түргэн, юугынь дараад, бабhаад ябаа хүмши?!
— Партиимнай съезд боложо, ехэл hонинтойб, хэдэн часааршье хөөрэлдэхэ зугаатайб...
— hэ, болилоо боли, нүхэр! Гансаараа газетэ уншаад ябанаб гээ гүш? Бултал уншажа, шагнажа, мэдэжэ байнабди. Гайхабалби, ямар hониноо хөөрэхээ hанаа юм гэжэ.
— hэ, съездын hониноо ехэ ямар hонин шамда хэрэгтэй юм.
— Тэд энэ hонимнай мэтэр сагтаа бултанда мэдээжэ болоиоод... Үгы, хуу баранииснь мэдэжэрхёод, ойлгожорхёод, hуунаб гэжэшье яажа болохоб. Пагтаа hуугыш, нүхэр Брежневэй элидхэлээр зарим асуудалтайб, хүсэд ойлгоогүй юумэнүүтэйб, сүлөөтэй hаашни, хөөрэлдөөдшье тарая. Тиигээд хоёр нүхэд хабарай игаабари наранса дууран hуужа, нам зохидоор хөөрэлдэжэ захалшабад.

Эдэ үдэрнүүдтэ Оронго нютагта ябаhан, ороhон лэ газартаа, тон иимэшье бэшэ hаа, иимэрхүү хөөрэлдөө дуулажал, соностожол байхат. Бүхы совет арадтаяа хамта түрэл Коммунис партиингаа түүхэтэ ехэ хуралдаае баяр баясхалантайгаар угтаhан эндэхи малшад, таряашад съездын материалнуудые анхаралтайгаар шудалжа, hаянай ёhотойл «үдэрэй hанаан, hүниин зүүдэн» болгонхой.

★ ★ ★

Манай hанамжа—

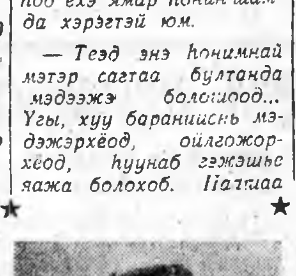

таниие... нээрээ hаа, нүхэр Брежневэй тоосоото элидхэл уншаад, минии юун гэжэ hанажа байhан бодолнууд редакциие hонирхуулна гү? —гэжэ үнинэй механизатор, коммунист Бальжир Эрдынеев гайхангяар асуугаад, түр зуура бодолгото болоhоной удаа, иигэжэ харюусаба: —Партиимнай Центральна Комитедэй тоосоон далай мэтэ үргэн, тэнгэри мэтэ гүнзэгы. Би таряашан хүн хадаа хүдөө ажахы тушаа, түсхайлбал, тарлан ажалай талаар табигдаhан зорилгонуудые ехэл hайшаажа, зүбшөөжэ байнаб. Нүхэр Брежневэй элидхэл дотор нэгэ онсо hанамжа байна. Тэрэ юуб гэхэдэ, саашадаа шэнэ газар элдүүрилжэ, дайда дэлхэйнгээ хүрьhые дууhыень урбуулжа хаяхагүй, иигээд гол түлэбтөө полинуудайнгаа гектар бүриин ургаса дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Энэ тон зүб. Гектар газар дээрэhээ дүрбэ-табаншье, мүн дүшэ — табиншье центнер ургаса хүряажа болодог ха юм... Жэшээхээр бэшэ бээ? Мүн хаа хаанагүй ороhо таряанай, алибаа бусад ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ гээшэ тон зүб. Зарим газарта гектарай жиир хори-гушан центнер ургаса хүряажа байхада, нүгөө тээ арайхан гэжэл зургаа долоон центнер ургаса хүряана ха юм.

Табан жэлээр хорохонь—

гэжэ дуулахадаа—тэли даа, «үбшэн хүнэй үгэ тэрээн лэ тухайгаа» гэжэ намhаа удхатай, ушар удхашье мэдэхэгүй, өөртөөл хамаатай юумэ шашажа захалбаб. хүласэгты—тиимэ, колхознигуудай пенсиидэ гараха наhан: эхэнэрнүүдэй—табин табада, эрэшүүлэй жара наhанда болгогдохонь гэжэ дуулахадаа, бидэ хоёр хүгшэд ехэл баяртай hуунабди. Болоо, болоо, ехэл hайн гээшэ, партидаал баярые хүргэнэбди, —гэжэ байгаад хонишон хүгшэн Цыремжит Лубсановна Будаева, хүлөө табиха газараа оложо ядан, гэр соогуурал мүнсэршэнэ.— Үбгэжөөлтэеэ хоюулан табин дүрбөөд хүрэжэ ябаа зомди. Бүхы наhаараа мал дахажа ябаад, нюрга, хүл үбдэдэгшье болоо. Залуушуул ажалаа даажа, бидэнэршье ашанараа үргэлсэжэ hууха сагнай ерэжэ байгаа бэшэ юм аал даа. Болоо, Солоо, бинь нэгэ хоёр жэлhээ пенсидэ гарахам гээбы. Мүнөө жэл табан зуугаад толгой түлгэсые харража байнабди. Нэгэшье толгойн гарзагүйгөөр, хүшэ шадал hайнтайгаар ондо оруулжа байнабди.

Уhалбал ургаса абахаш—

гэжэ таряашад хэлэдэг. Энэ тон зүб. Табан жэлэй түсэб тушаа партиин хорин гурбадахи съездын Директивэнүүдэй проект дотор, мүн съезд дээрэ нүхэр Брежневэй хэhэн элидхэл соо таряалан, сабшалангуудые ехээр уhалдаг болохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана, — гэжэ Оронгын уhалууриин системын управлениин уhа тааруулан табигша Шухур Раднаев хөөрэнэ. —Манайш Оронго нютагта хэр угhаа хойшо газараа уhалдаг байhэн. hүүлэй жэлнүүдтэ хүсэ ехэтэ техникэтэй боложо, уhалууриингаа газарнуудые бүри үргэдхэжэ байнабди. Шэнэ hубаг ханаабууд татагдана, хуушанууд hэльбэгдэнэ. Мүнөө уhалууриимнай системын эхинэй хаалта шэнээр тооной хэгдэжэ байна. Гэбшолжо хэлэхэдэ, мүнөө эдлүүриингээ газарай дүрбэнэй нэгэ хубиие уhалдаг байгаа hаа, табан жэл соо хоёр дахинаар ехэ болгожо, хахад зарим газарнуудаа уhалдаг болохо зорилготойбди.

Минии хэлэхэ юумэн иимэл даа. Уhалаад, үтэгжүүлээд байхада ургаса ургуулагбангүй яахаб. Үбhэ тэжээлтэй, таряа талхатай байхадаа hү, мяха, тоhотойшье байхабди.

* * *

Эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхоздо ябаха хада түл абалгын, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй халуун хүдэлмэри бурьялжа, таряашад, малшад урма зоригтойгоор социалис мүрысөөгөө дэлгэрүүлжэ байна. Ороhон лэ, хүрэhэн лэ газартаа ажалта, илалтануудаараа урдаа табижа байhан зорилгонуудаараа омогорхоhон, парти, правительстводаа хэмгүй ехэ баяр баясхалангаа мэдүүлжэ байhан үгэнүүдые дуулахат.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ
манай тусхай корр.

Ф. СОРОКИНОП
фоточууд.

Редактор **Ц. О. ОЧИРОВ.**

„Бүхы дэлхэйн олониитын анхарал Москва тээшэ хандуулагдана“

КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэри тухай гадаадын оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ПРАГА. «Коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл—эб найрамдалда дуратай; түрүү хүсэнүүдэй амжалтануудай үндэhэ hуури мүн», «Советскэ Союз — арадуудай эрхэ сүлөөгэй найдамтай түшэг», «Имагтал революционно хүсэнүүдэй хамтын ябуулга дэлхэйн хархис хүсэнүүдэй добтолгые сухарюулан зогсоожо шадаха», «Бүхы дэлхэйн олониитын анхарал Москва тээшэ хандуулагдана»,—гэhэн гаршагуудтайгаар Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын хүдэлмэри тухай зүйлнүүдые Чехословакиин газетэнүүд толилно. КПСС-эй Центральна Комитедэй ленинскэ хараа шэглэлые съездын делегадууд үгэ хэлэхэдээ, нэгэн дуугаар hайшаана гээд хэблэл онсолон тэмдэглэнэ. Агууехэ Ленинэй парти бүхы аха дүү марксистско-ленинскэ партинуудта угаа ехээр хүндэлэгдэдэг гээд «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөе болон мүнөө үеын бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэлэй, тэдэнэй нягта жагсаалай түлөө КПСС оролдосотой шанга, сусаршагүй тэмсэл хэнэ гээд «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ.

УЛААН-БААТАР. КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэриин хойноhоо монгол арад угаа ехэ анхаралтайгаар, hонирхолтойгоор ажаглан харана. КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэлые предприятинууд дээрэ хамтаараа уншажа, тэрээнтэй танилсана. Монгол болон совет арадуудай хоорондохи бата бэхи хани барисаан тухай пропагандистнууд хөөрэлдөөнүүдые унгаргэнэ. Съездын хүдэлмэрилжэ байhан үдэрнүүд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха үдэрнүүд гэжэ олон завод болон гүрэнэй ажахынуудта соносхогдонхой. (ТАСС).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37. отделов: сельскохозяйственный—47-59. 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица Ленина, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологических—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02399. Зак. № 351.